Универзитет „Гоце Делчев" - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

Број 324, 15 јуни 2023 година

јуни 2023 година
Штип

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРТОДОНЦИЈА (30403) – ЕДЕН ИЗВРШИТЕЛ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" – ШТИП 3

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ ВИШ ЛЕКТОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТУРКОЛОГИЈА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП 24

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ИСТОРИЈА НА ФИЛОЗОФИЈАТА И ЕТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП 30

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ДВАЈЦА НАСТАВНИЦИ ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПУЛМОЛОГИЈА СО ФТИЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП 53

ПРЕГЛЕД
НА НАСЛОВИ НА ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ И СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУДОВИ ОДОБРЕНИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ НА ЕДИНИЦАТА 78

Издавач:
Универзитет „Гоце Делчев" - Штип
Главен и одговорен уредник: проф. д-р Дејан Мираковски
Уредник на издавачка продукција: проф. д-р Лилјана Колева Гудева
Уредници: проф. д-р Мишко Цидров, м-р Ристо Костуранов
Техничко уредување: м-р Влатко Јовановски
Лектор: д-р Марија Соколова
Печати: Печатница „2- Август" - Штип
ISSN: 1857- 8497

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРТОДОНЦИЈА (30403) – ЕДЕН ИЗВРШИТЕЛ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Со Одлука бр. 2002-142/6 донесена на 303. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 26.5.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област ортодонција (30403) – еден извршител на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Комисијата работеше во состав:

– **проф. д-р Марија Зужелова**, редовен професор во пензија, наставно-научна област ортодонција, Стоматолошки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – претседател;

– **проф. д-р Миљаим Сејдини**, редовен професор во пензија, наставно-научна област ортодонција, Медицински факултет при Универзитет во Приштина – член;

– **проф. д-р Цена Димова**, редовен професор, наставно-научна област орална хирургија, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весникот „Слободен печат“ на 13.4.2023 година година и во предвидениот рок се пријави д-р Весна Трпевска.

Кандидатката д-р Весна Трпевска, врз основа на распишаниот конкурс, уредно, навремено и комплетно заедно со пријавата ги има доставено следниве документи: 1) пријава, 2) диплома за завршен Стоматолошки факултет – еден примерок оригинал и три копии заверени на нотар, 3) диплома за одбранета докторска дисертација на Стоматолошкиот факултет при Универзитет „Св Кирил и Методиј“ во Скопје – еден примерок оригинал и три копии заверени на нотар, 4) уверение за положени испити на прв циклус студии, 5) уверение за положени испити од трет циклус студии, 6) уверение за положен државен испит, 7) уверение за завршена специјализација од областа ортодонција, 8) препорака од двајца професори (вонреден/редовен) од соодветната научна област, 9) потврди дека се служи со странски јазици, 10) уверение за државјанство, 11) лиценца за работа (за вршење специјалистичка здравствена дејност), 12) кратка биографија, 13) список на објавени трудови, 14) по еден примерок од трудовите, 15) примерок од докторската дисертација – оригинал, 16) сертификати за учество на семинари, конгреси, симпозиуми, сертификати од присуство на курсеви, благодарница, 17) решение за овластен едукатор на специјализанти од страна на Министерството за здравство на Македонија.

Врз основа на приложената документација на кандидатката чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатката **д-р Весна Трпевска** е родена на 27.2.1983 год. во Скопје. Основно образование завршува со одличен успех. Средно образование завршува во 2001 год. во ДСУ „Раде Јовчевски Корчагин“ – ПЕКСНАС во Скопје, со одличен успех.

На Стоматолошки факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје се запишува во 2001 год. и дипломира на 3.12.2007 год. со просек 9,8 со што се стекнува со академското звање доктор на стоматологија. По завршување на задолжителниот стаж го положува стручниот испит во јуни 2008 година и се стекнува со работна лиценца од Стоматолошката комора на Македонија. На 10.8.2008 година се вработува во ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, на работно место – доктор на стоматологија.

Специјализацијата по ортодонција на Стоматолошкиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје ја завршува во предвидениот рок и со положување на специјалистичкиот испит на 14.5.2012 година се стекнува со звање доктор специјалист по ортодонција.

Во учебната 2012 година започнува докторски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје. На 15 мај 2017 година ја одбранува докторската дисертација на тема **„Дигитална евалвација со T-Scan III System при оклузија и артикулација кај испитаници со ортодонтски малоклузии“** со просек 9,70 и се стекнува со титулата доктор по стоматолошки науки – модул превентивно-реставративна стоматологија и ортодонција со вкупно 180 ЕКТС кредити. https://stomfak.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2021/11/S-VesnaTrpevska2017.pdf

Во текот на петнаесетгодишно работно искуство е активна на голем број стручни, научни собири, симпозиуми, едукации, конгреси во земјава и странство. Автор и коавтор е на трудови од областа на ортодонцијата.

Активно се служи со англискиот, германскиот, италијанскиот и српскиот јазик.

Користи компјутерски програми и активна интернет-комуникација.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање насловен доцент:

Општи услови за избор:

- Просечен успех од прв циклус студии. Кандидатката д-р Весна Трпевска има завршено прв циклус шестгодишни студии (360 кредити) со просечен успех 9,8.

- Кандидатката е специјалист од областа на ортодонција.

- Научен степен доктор на науки од областа во која се избира. Кандидатката има научен степен доктор на стоматолошки науки – модул детска и превентивна стоматологија и ортодонција, со просечен успех 9,70.

- Објавени најмалку четири научни трудови во референтни научни публикации во последните пет години.

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1	Berisha, V., Kovacevska, G., **Trpevska, V.**	Risk factors in diabetic prosthodontic patients for precancerous conditions.	Macedonian dental review. 2019; 42 (4): 138-142. ISSN 2545-4757,	9 години (од 2014)
2	**Trpevska, V.**	Research of Occlusal Relations in the Final Phase of Orthodontic Treatment and in the Retention Phase.	Knowledge -International Journal, 2021; 46 (4), 555-560. ISSN 2545-4439 **Indexed** in: EBSCO	14 години (од 2009)
3	**Trpevska, V.**, Tanatarec, I.	Segmental Utility Arch Technique as Rational Approach in Specific Orthodontic Cases - Canine Retraction - Case Report.	Knowledge International Journal, (2021) 46(4), 525-530. ISSN 2545-4439 **Indexed** in: EBSCO	14 години (од 2009)
4	**Trpevska, V.**, Tanatarec, I., Srbinoska, D., Cadikovska, E.	Deep Bite Correction by Incisors Intrusion with Connecticut Intrusion Arch-Case Report.	Journal of Morphological Sciences, 2021; 4 (2), 135-140. ISSN 2545-4706.	5 години (од 2018)
5	Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Temeljkov, O., Simjanovska, S.	Supernumerary Premolars in Maxilla and Concrescence of Roots-Case Report.	Journal of Morphological Sciences, 2021; 4 (2) 141-146. ISSN 2545-4706.	5 години (од 2018)
6	**Trpevska, V.,** Tanatarec, I., Srbinoska, D., Mijoska, A.	Straight wire and segmented technique in canine retraction-case reports.	Arch Pub Health 2022; 14 (1) 162:171. ISSN 1857-7148.	5 години (од 2018)
7	Mijoska, A., Kovacevska, G., Jovanovski, S., Bajraktarova-Valjakova, E., Dastevski, B., Petkov, M., Zabokova-Bilbilova, E., Srbinoska, D., **Trpevska, V.**	Evaluation of the oral health status in Geriatric patients.	Arch. Pub Health 2022; 14 (1) 114:125. ISSN 1857-7148.	5 години (од 2018)

8	Srbinoska, D., **Trpevska, V.**, Radeva, M., Mijoska, A.	Myofunctional Therapy in Anterior Deep Bite and Tmd Patient-Case Report.	Journal of Morphological Sciences, 2021; 4 (3) 33-39. ISSN 2545-4706.	5 години (од 2018)
9	Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Mijoska, A., Azizi, F.	Relationship Between Bruxism, Tinnitus, Dento- Facial Malocclusions and Tmd (Case Report).	Journal of Dentistry Apolonia 2022; 47. pg. 43-55. ISSN 1409-8768 ISSN 1857-6087 **Indexed** in: EBSCO	10 години (од 2013)
10	**Trpevska, V.,** Tanatarec, I., Shushak, Z., Srbinoska, D., Stavreva, N.	Use of Temporary Anchorage Devices in Intrusion of Supraerupted Molars-Case Reports.	Journal of Morphological Sciences, 2022; 5 (2) 191-199. ISSN 2545-4706.	5 години (од 2018)
11	Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Cadikovska, E.	Utilization of Cephalometric 2d and 3d Analysis During Diagnosis, Treatment Plan and Case Monitoring of Impacted Teeth-Case Report.	Journal of Morphological Sciences, 2022; 5 (2) 183-190. ISSN 2545-4706.	5 години (од 2018)
12	**Trpevska, V.**	Center of Occlusion in Patients with Distoocclusion, Angle Class Ii Division 1 and Angle Class Ii Division 2.	Macedonian Dental Review, 2021; 44 (2-3): 84-88. ISSN 2545-4757	9 години (од 2014)
13	Mijoska, A., Jovanovski, S., Pancevska, S., Bajraktarova-Valjakova, E., Jurukovska-Sotarovska, V., Dastevski, B., Petkov, M., Naumovski, B., Srbinoska, D., **Trpevska, V.**	Evaluation of the Marginal Fit in Fixed Prosthodontics.	Macedonian Dental Review, 2021; 44 (2-3): 74-77. ISSN 2545-4757	9 години (од 2014)
14	Srbinoska, D., Mijoska, A., **Trpevska, V.**	Hypodontia: Clinical Management and Treatment Options-Case Reports.	Macedonian Dental Review, 2022; 45 (1): 5-9. ISSN 2545-4757	9 години (од 2014)
15	Nikolovska, K., Naumoska-Toleska, I., Kjurchieva-Chuchkova, G., **Trpevska, V.**	Effects of Myofunctional Therapy in Orthodontic Patients with Class 2 Division 1 Malocclusion: a Case Report.	IOSR Journal of Dental and Medical Sciences 2022: 21 (12): 29-35. e-ISSN: 2279-0853 p-ISSN:2279-0861 IF*= 0.108 **PubMed NLM (ID: 101728272)**	4 години (од 2019)

– Поседува активно познавање на англиски, германски и италијански јазик.

– Има способност за изведување високообразовна дејност.

– Има решение за овластен едукатор на специјализанти по ортодонција од страна на Министерството за здравство од 2019 година и учествува во обучување доктори на стоматологија кои се на специјализација на Клиниката за ортодонција.

Посебни услови

– Кандидатката **д-р Весна Трпевска** поседува препорака од двајца редовни професори од областа ортодонција.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Д-р Весна Трпевска е вклучена во стручно-апликативната дејност на Клиниката за ортодонција при ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки клинички центар „Свети Пантелејмон" во Скопје. Стручната дејност ја извршува како клинички лекар, односно специјалист по ортодонција. Работното искуство како клинички лекар и специјалист ортодонт и овозможува на **д-р Весна Трпевска** да учествува во едукацијата на специјализантите по ортодонција како овластен едукатор.

Д-р Весна Трпевска како автор/коавтор учествува во 54 труда, од кои 23 во целост (in extenso).

Листа на научни трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор од областа (објавени трудови во целост – in extenso од реден број 1–17):

1. Kovacevski, N., Zuzelova, M., Nakova, M., Kovacevska, G., **Andreevska, V.**, Kovacevski, A. Comparative Analysis of Maxillary Lateral Human Incisors in the Middle Ages and Today. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, (2012), 231-241. ISSN 1857-9345.

https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22983103/

http://www.manu.edu.mk/prilozi/jully2012/COMPARATIVE%20ANALYSIS%20OF%20MAXILLARY%20LATERAL%20HUMAN.pdf

Евалуација на трудот: Авторите во оваа студија вршеа испитување на две различни групи. Од компаративната анализа на морфологијата и големината на максиларните латерални инцизиви кај човекот во средниот век и денес, заклучија дека е присутно зголемување на ширината (мезиодистално) и незначително намалување на должината на забите кај човекот во денешно време.

Трудот има научноистражувачки карактер.

2. **Trpevska, V.**, Kovacevska, G., Benedeti, A., Jordanov, B. T-Scan III System Diagnostic Tool for Digital Occlusal Analysis in Orthodontic-modern approach. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXXV 2, 2014, 155-160. ISSN 1857-9345.

https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25532097/

http://manu.edu.mk/prilozi/Contributions_35_2/20-V_TRPEVSKA.pdf

Евалуација на трудот: Авторите укажуваа на предностите на употребата на T-SCAN III системот како модерен пристап во дигиталната оклузална анализа во ортодонцијата. Исто така се укажува дека овој систем се користи во анализа на статичките и динамичките оклузални параметри на оклузијата.

Трудот има научен придонес.

3. **Трпевска, В.**, Ковачевска, Г., Кануркова, Л. Дигитална компјутеризирана оклузална анализа со T-Scan III систем при оклузија и артикулација кај испитаници со неутрооклузии. T-Scan III system digital occlusal analysis on occlusal balances in neutroocclusion. Макед Стоматол Прегл. Macedonian dental review. 2016; 1, 47-71. ISSN 2545-4757. *https://stomfak.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2021/03/ilovepdf_com-53-77.pdf*

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се испита оклузалниот баланс при оклузија и артикулација кај пациенти со неутрооклузија со помош на T-Scan III системот. Испитувањето е извршено кај десет пациенти со неутрооклузија, кај кои е направена проценка на местоположбата на оклузалните контакти, одредувајќи го центарот на силата, времето на оклузија, времето на дисоклузија при мандибуларните движења, како и типот на артикулација. Овие испитаници се карактеризираат со оклузална стабилност, балансирана, урамнотежена оклузија при одредено функционално ниво на мастикација и голтање. Постојат истовремени контакти на горните и долните заби на левата и десната страна во дисталните и фронталните оклузални зони при центрични и ексцентрични позиции на мандибулата. Кај овие пациенти постои корелација помеѓу оклузијата и артикулацијата.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

4. **Trpevska, V.,** Kovacevska, G., Benedetti, A., Kanurkova, L. Occlusion Timeline Analyses with T-Scan III System in Subjects with Neutroocclusion. International Journal of Science and Research (IJSR), 2017, 6 (3), 66-69, ISSN 2319-7064.

IF*= 6.391 https://www.ijsr.net/archive/v6i3/ART20171307.pdf

Евалуација на трудот: Целта на оваа студија е да се испита оклузалната сила и дистрибуцијата на оклузалните контакти во единица време со помош на Т-Скен III системот кај 30 испитаници со неутрооклузија. Анализата покажа дека дистрибуцијата на оклузалната сила во левата и десната половина на денталниот лак се менува како што се менува времето. Иницијално во контакт доаѓаат централните инцизиви. Тоа се должи на нивната улога на антериорно водство. Потоа, анализата на мастикаторниот циклус покажа тенденција за дистрибуција на силата кон постериорниот регион.

Трудот има научно-стручна и апликативна значајност.

5. **Trpevska, V.** Research of Occlusal Relations in the Final Phase of Orthodontic Treatment and in the Retention Phase. Knowledge - International Journal, 2021; 46 (4), 555-560. ISSN 2545-4439.

https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/80/80

Евалуација на трудот. Целта е да се прикажат оклузалните контакти и нивните карактеристики на крајот на фиксниот ортодонтски третман и во фазата на ретенција. Т-Скен системот ги анализира оклузалните контакти во различни позиции на мандибулата, при централна оклузија, пропулзија, латеропулзија во лево и десно и при акт на мастикација кај 30 испитаници. Најдена е униформна дистрибуција на оклузалните контакти во двете половини на денталниот лак во двете фази на испитување и подобрување на оклузалниот баланс во фазата на ретенција.

Трудот има стручно-апликативна важност.

6. **Trpevska, V.,** Tanatarec, I. Segmental Utility Arch Technique as Rational Approach in Specific Orthodontic Cases- Canine Retraction-case report. Knowledge-International Journal, 2021; 46(4), 525-530. ISSN 2545-4439.

https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/83/83

Евалуација на трудот: Во трудот се прикажува ефикасноста на сегментираната техника преку употреба на сегментиран лак во ретракција на ектопично поставен(букално) горен лев канин. Се истакнува потребата од апликација на биомеханички принципи кои го оптимизираат ортодонтскиот третман, намалувајќи го неговото времетраење, со цел да се постигнат идеални резултати без несакани ефекти на околните заби и потпорни структури.

Трудот има стручно-апликативен придонес.

7. **Trpevska, V.,** Tanatarec, I., Srbinoska, D., Cadikovska, E. Deep Bite Correction by Incisors Intrusion with Connecticut Intrusion Arch-case report. Journal of Morphological Sciences, 2021; 4 (2) 135-140. ISSN 2545-4706.

http://www.jms.mk/jms/article/view/251>.

Евалуација на трудот: Презентирана е употребата на Connecticut лак за интрузија на инцизивите кај пациент со длабок загриз. Се истакнуваат предностите од неговата употреба за корекција на антериорен длабок загриз преку приказ на случај на пациент со максиларен прогнатизам, скелетно длабок загриз, зголемен оверџет кој е решен со камуфлажен ортодонтски третман.

Трудот има стручно-апликативна важност.

8. Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Temeljkov, O., Simjanovska, S**.** Supernumerary Premolars in Maxilla and Concrescence of Roots-case report. Journal of Morphological Sciences. 2021; 4 (2) 141-146. ISSN 2545-4706.

http://www.jms.mk/jms/article/view/249>.

***Евалуација на трудот**:* Целта е да се прикаже употребата на 3Д-снимката покрај 2Д Ортопантомографската снимка во дијагнозата и планот на третман кај пациент со прекуброен заб, максиларен прв премолар кој никнал на палатумот. Се истакнуваат теориите за објаснување на појавата на прекубројни заби.

Трудот има научно-стручен и апликативен придонес.

9. **Trpevska, V.,** Tanatarec, I., Srbinoska, D., Mijoska, A. Straight Wire and Segmented Technique in Canine Retraction-case reports. Arch Pub Health 2022; 14 (1) 162:171. ISSN 1857-7148.

https://www.id-press.eu/aph/article/view/6024/5568

Евалуација на трудот: Прикажана е компарација на две техники за ретракција на канин при случаи на екстракција на прв премолар. Едната техника употребува 0.017 x 0.025 TMA Т-Омча за ретракција наспроти втората техника на прав лак која врши ретракција на канинот преку механизам на лизгање со помош на еластомерни синџири. Двете техники покажаа оптимални резултати, без појава на несакани ефекти, како ротации, инклинации, ресорпција на корен и др.

Трудот има научно-стручна и апликативна значајност.

10. Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Radeva, M., Mijoska, A. Myofunctional Therapy in Anterior Deep Bite and Tmd Patient-case report. Journal of Morphological Sciences, 2021 4 (3) 33-39. ISSN 2545-4706. http://jms.mk/jms/article/view/279.

Евалуација на трудот: Целта е да се прикаже протокол на третман кај адултен пациент со скелетно длабок загриз, малоклузија II, прво одделение со нарушување на ТМЗ со помош на конвенционална ортодонција комбинирана со миофункционални вежби. Терапијата покажа подобрување на тонусот на мускулите, мобилноста на мандибулата како и подобрување на орофацијалните функции.

Трудот има практична важност.

11. Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Mijoska, A., Azizi, F. Relationship between Bruxism, Tinnitus, Dentofacial Malocclusions and TMD (Case Report). Journal of Dentistry Apolonia 2022; 47: 43-55. ISSN 1409-8768; ISSN 1857-6087.

http://adj.mk/revista/EN/Apolonia_47.pdf

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите ја презентираат поврзаноста помеѓу појавата на бруксизам, тинитус како и присуството на ортодонтски малоклузии и нарушувања на ТМЗ. Преку приказ на случај се истакнува важноста од употреба на оклузален сплинт во решавање на вакви пациенти.

Трудот има стручно-апликативен придонес.

12. **Trpevska, V.,** Tanatarec, I., Shushak, Z., Srbinoska, D., Stavreva, N**.** Use of Temporary Anchorage Devices in Intrusion of Supraerupted Molars-Case Reports. Journal of Morphological Sciences, 2022 5 (2) 191-199. ISSN 2545-4706.

http://www.jms.mk/jms/article/view/vol5no2-26/26pdf

Евалуација на трудот: Целта е да се прикаже употребата на мини-имплантите како привремени упоришни единици во интрузија на молари преку приказ на два случаи, со цел да се добие доволно вертикален, оклузален простор за изработка на протетски надоместоци во беззабиот дел од вилицата.

Трудот има научно-стручно значење.

13. Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Cadikovska, E. Utilization of Cephalometric 2d and 3d Analysis during Diagnosis, Treatment Plan and Case Monitoring of Impacted Teeth-Case Report. Journal of Morphological Sciences**,** 2022 5 (2) 183-190. ISSN 2545-4706. http://www.jms.mk/jms/article/view/vol5no2-25/25.pdf

Евалуација на трудот: Целта на трудот е да се прикажат индикациите за употреба на 3Д-снимката во ортодонцијата, при поставување дијагноза, како и при третман план кај пациент со импактиран централен инцизив. Употребата на 2Д и секако 3Д-анализа е круцијална за следење на терапијата во поставување на импактираниот централен инцизив во денталниот лак.

Трудот има научно-стручен придонес.

14. **Трпевска, В.**, Танатарец, И., Ковачевска, Г. Интрузија на Молари со Помош на мини-импланти, Техника на Сегментиран Лак и Лингвална Техника. Vox dentarii Септември 2022. 17, број 51. https://skm.mk/vox-dentarii/

Евалуација на трудот: Презентирана е сегментирана техника на лак и употреба на мини-импланти како упориште за интрузија на екструдирани молари како претпротетска подготовка во планирање на санирање на беззабиот дел од спротивната вилица со фиксна протетска конструкција. Комбинацијата на мини-импланти, сегментирана техника со фиксен ортодонтски апарат и лингвална ортодонтска техника може да обезбеди балансиран систем на сила за ефективна интрузија на моларите со одлична контрола на лабио-палатиналната максиларна моларна позиција.

Трудот има стручна и апликативна важност.

15. **Trpevska, V.** Center of Occlusion in Patients with Distoocclusion, Angle Class Ii Division 1 and Angle Class Ii Division 2. Macedonian Dental Review, 2021;44 (2-3): 84-88. ISSN 2545-4757.

https://stomfak.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2022/10/9.Centar-na-okluzija.pdf

Евалуација на трудот: Со помош на Т-Скен системот преку испитување на центарот на оклузија како кумулативен параметар во оклузалната дигитална анализа утврден е соодносот помеѓу морфолошките и функционалните оклузални карактеристики на мастикаторниот апарат кај 60 пациенти со дистооклузија поделени во Класа II 1 одделение и Класа II 2 одделение по Angle. Кај овие пациенти постои дислокација на Центарот на оклузалната сила и сигнификантно присуство на оклузални интерференции во постериорниот сегмент.

Трудот има стручна и апликативна важност.

16. Srbinoska, D., Mijoska, A., **Trpevska, V.** Hypodontia: Clinical Management and Treatment Options-Case Reports. Macedonian Dental Review, 2022; 45 (1): 5-9.

ISSN 2545-4757.

https://stomfak.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2022/10/2.Srbinoska-D.pdf

Евалуација на трудот: Презентирани се два случаи: првиот случај е со хиподонција на латерален инцизив во ран адолесцентен период, а вториот случај е возрасен пациент со билатерална хиподонција на латерални инцизиви. Целта е да се истакне потребата од мултидисциплинарен пристап во менаџирање на овие комплексни случаи.

Трудот има стручна и апликативна важност.

17. Nikolovska, K., Naumoska-Toleska, I., Kjurchieva-Chuchkova, G., **Trpevska, V.** Effects of Myofunctional Therapy in Orthodontic Patients with Class 2 Division 1 Malocclusion: a Case Report. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences 2022; 21 (12) 29-35. (IOSR-JDMS) e-ISSN: 2279-0853, p-ISSN: 2279-0861. IF*= 0.108

https://www.iosrjournals.org/iosr-jdms/papers/Vol21-issue12/Ser-4/E2112042935.pdf

Евалуација на трудот: Презентирана е употребата на Myobrace терапијата кај 8 пациенти со Класа II 1 одделение по Angle. Кај сите пациенти имало подобрување и корекција на малоклузијата, со намалување на оверџетот, проширување на денталните лаци како и созревање на инфантилното голтање кај поголем дел од нив. Од овој труд може да се заклучи дека со соодветна соработка од страна на пациентот, овој третман со Myobrace е ефикасен и индициран кај пациенти во раст со присуство на Класа II 1 одделение по Angle.

Трудот има стручна и апликативна важност.

Листа на научни и стручни трудови со оргинални научни резултати објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор – трудови од сродни области (од реден број 18–23)

18. Kovacevska, G., Tomov, G., Baychev, P., Kovacevski, A., **Andreevska, V**. Er:YAG Laser Assisted Vestibuloplasty. A Case Report. Journal of Surgery 2013; 1(4): 59-62. Published online November 20, 2013. (http://www.sciencepublishinggroup.com /j/js) doi: 10.11648/ j/js/ 20130104.13.

19. Ковачевска, Г., Ќосева, Б., Бундевска, Ј., Ковачевски, А., **Трпевска, В.** Endodontically Treated Radices of Destroyed Molar Teeth-Individually Fabricated Gc Fiber Post and Gradia Core Rehabilitation Technique. Макед. стоматол преглед XXXIX Бр. 2, 2016 ISSN 0350-8129 UDK 616-31: 41-66.

20. Berisha, V., Kovacevska, G., **Trpevska, V**. Risk Factors in Diabetic Prosthodontic Patients for Precancerous Conditions. Macedonian Dental Review. 2019; 42 (4): 138-142. ISSN 2545-4757.

21. Mijoska, A., Jovanovski, S., Pancevska, S., Bajraktarova-Valjakova, E., Jurukovska-

Sotarovska, V., Dastevski, B., Petkov, M., Naumovski, B., Srbinoska, D., **Trpevska, V.** Evaluation of the Marginal Fit in Fixed Prosthodontics. Macedonian Dental Review, 2021; 44 (2-3): 74-77, ISSN 2545-4757.

22. Mijoska, A., Kovacevska, G., Jovanovski, S., Bajraktarova-Valjakova, E., Dastevski, B., Petkov, M., Zabokova-Bilbilova, E., Srbinoska, D., **Trpevska, V.** Evaluation of the oral health status in geriatric patients. Arch. Pub Health 2022; 14 (1) 114:125.

ISSN 1857-7148. doi.org/10.3889/aph.2022.6023.

23. Пејковска-Шахпаска, Б., Капушевска, Б., Ставрева, Н., **Трпевска, В.** Протетичко оклузална рехабилитација на пациент со тотална беззабност. Vox dentarii. Април 2022 година 17, број 50.

Листа на научни и стручни трудови со оргинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор – трудови од областа (реден број 24–41)

24. **Andreevska, V.**, Kovacevska, G., Kovacevski, N., Kovacevski, A. Adolescent Self-Awareness of Their Own Malocclusion: Acceptability of the Presence and Severity of Their Own Occlusal Condition. 2th Congress of the Macedonian Orthodontic Society, Skopje, Macedonia, May 17-20, Book of abstracts 2012. P-11. (Poster)

Евалуација на трудот: Во текот на последните години, самосвеста на адолесцентите за присуството, состојбата и сериозноста на нивната малоклузија е драстично променета и е започната сосема нова ера за прифатливост на присуството и сериозноста на нивната сопствена оклузална состојба.

Трудот има стручно-апликативен и научноистражувачки карактер.

25. Kovacevski, N., Kovacevska, G., **Andreevska, V.**, Koseva, B. Correlation between Braces of Fixed Orthodontic Treatment and Accumulation of Dental Plaque. 2th Congress of the Macedonian Orthodontic Society, Skopje, Macedonia, May 17 - 20, Book of abstracts, 2012. P-17. (Poster)

Евалуација на трудот: Прикажана е корелацијата помеѓу видот на брикетите при фиксниот ортодонтски третман и влијанието врз акумулацијата на денталниот плак. Авторите го извршија испитувањето кај 30 пациенти со фиксни ортодонтски третмани со различни видови на брикети (Roth-ortho classic, USA, Damon Rooth-ortho classic, USA, Damon Q braces-ormco, USA и безбојни (стаклени)-G&H, USA). На сите испитаници им беше препорачана орална хигиена три пати дневно, со паста и четка, во времетраење од 3 мин. Контролата за акумулираниот плак на и околу брикетите ја вршеа по еден месец од поставување на фиксните ортодонтски третмани со визуелно иследување, користење на сонда и употреба на Curaprox-таблети. Од добиените резултати заклучија дека видот на материјалот од кој се изработени брикетите и нивниот дизајн имаат значајно влијание врз акумулирањето на дентален плак.

Трудот има стручно-практичен и научноистражувачки карактер.

26. Kovacevska, G., Zuzelova, M., **Andreevska, V.** Interdisciplinary Treatment of Skeletal Open Bite-case report. 18th BaSS Congress, Skopje, Macedonia, April 25-28, 2013. Abstract No.150. (Oral Presentation)

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите, преку приказот на случај, ги презентираат резултатите од решавањето на скелетно отворениот загриз со ортодонтско-протетички третман. Добиените резултати од завршениот целокупен интердисциплинарен третман, за терапевтскиот тим претставуваат задоволство и мотивација за понатамошна интердисциплинарна соработка при решавање на скелетно отворен загриз.

Трудот има научна и практична вредност.

27. **Andreevska, V.,** Kovacevska, G., Kovacevski, N., Spirov, V., Radeva, M. Mandibular Incisor Extraction Treatment Outcome and Influence on Dentofacial Structures-case report. 18th BaSS Congress, Skopje, Macedonia, April 25- 28, 2013. Abstract No. 292. (Poster)

Евалуација на трудот: Авторите на овој труд укажуваат дека намалувањето на бројот на забите влијае на лицевата хармонија и при ортодонтските третмани пожелно е да се предвидат промените во дентофацијалните структури што ќе се случат по екстракција на заби. Третманот со екстракција на еден мандибуларен инцизив не е стандардна ортодонтска процедура и мора да се приспособи на индивидуалните потреби на пациентот. За постигнување добри резултати, планот за терапија се состои од аплицирање на фиксен ортодонтски третман.

Трудот има стручен карактер.

28. **Andreevska, V.,** Kovachevski, N., Kovacevska, G. Interdisciplinary Treatment Correction of Previous Treatment Diagnose and Planning Mistakes and Their Consequences-case report. FDI 2013 AWDC Istanbul, 812, Abstract 1537. (Poster)

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги прикажуваат резултатите добиени со интердисциплинарната третманска корекција со фиксен ортодонтски третман, конзервативни и фикснопротетички реставрации, на последиците од погрешна претходна третманска дијагноза и планирање. Врз база на добиените резултати заклучиле дека протоколот мора да биде вреднуван поединечно според желбите и потребите на секој пациент, а деталната анализа да ги предвиди можните грешки.

Трудот има стручен карактер.

29. **Trpevska, V.**, Kovacevska, G., Kovacevski, N., Kovacevski, A., Koseva, B. Prevalence of Impacted Canines in Macedonian Population-Epidemiological Study. 19th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, April 24 - 27, 2014. Abstract PP No. 438. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта на авторите во епидемиолошката студија е да се детерминира преваленцата на импактираните канини кај населението во Р Македонија. Испитувањето го извршија кај четири илјади и петстотини пациенти кои беа на Клиниката за ортодонција за периодот од 2009 до 2013 година. Преваленцијата на импактирани канини кај македонското население е релативно висока, што ја нагласува важноста за нивно рано откривање.

Трудот има стручно-научен придонес.

30. **Трпевска, В.,** Ковачевска, Г., Кануркова, Л. Квантитативна анализа на оклузалниот баланс кај пациенти со малоклузија II Класа 1 одделение со помош на Т-Скен систем. 3th Congress of the Macedonian Orthodontic Society with international participation.(Book of abstracts), May 12-15, 2016, Ohrid, Macedonia. OP 12. (Oral presentation)

Евалуација на трудот: Целта на трудот е да се прикаже оклузалниот баланс во позиција на максимална интеркуспидација, во протрузија и латеропулзија кај пациенти со малоклузија II класа 1 одделение со помош на компјутеризирана дигитална оклузална анализа со Т-Скен III системот. Центарот на оклузалната сила антеропостериорно е локализиран помезијално од локацијата на првиот перманентен молар и е билатерално асиметричен. Т-Скен системот е клиничко дијагностичко средство кое ги идентификува, ги снима и ги анализира оклузалните контакти и овозможува компјутеризирана дигитална оклузална анализа на оклузалниот баланс.

Трудот има научно-стручно значење.

31. **Trpevska, V.,** Kovacevska, G., Kanurkova, L., Kovacevski, N. Clinical importance of T-scan III System computerized occlusal analysis in patients with malocclusion. 22nd BaSS Congress, (Book of abstracts), May 4-7, 2017, Thessaloniki. PP 021. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта на оваа студија е да ја прикаже клиничката важност од употребата на T-Scan III System при анализата на оклузалните статички и динамички параметри кај пациенти со малоклузија. Беше анализиран интензитетот на оклузалната сила, како и нивото на оклузалните контакти при максимална интеркуспидација кај пациенти со малоклузија. Пациентите со малоклузија покажаа дека имаат билатерална оклузална асиметрија.

Трудот има научно-стручно значење.

32. **Trpevska, V.,** Kovacevska, N., Kovacevski, G. T-Scan III System Analysis of Occlusion at the End of Fixed Orthodontic Treatment and in Period Of Retention. 3rd Congress of BAOS and 4th Congress of Macedonian Orthodontics Society MOS (Book of abstracts), 12-15 September 2019, Ohrid, R.Macedonia. PP 26. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта е да се анализираат оклузалните параметри на крајот од ортодонтскиот третман и во период на ретенција кај 30 испитаници споредено со контролна група на 30 испитаници со нормална оклузија без претходен ортодонтски третман. Иако испитаниците од експерименталната група го завршија својот ортодонтски третман со постигнување на нормална оклузија, сепак кај нив беа забележани оклузални интерференции кои со текот на времето во периодот на ретенција постепено се намалувале и целокупната оклузија анализирана со Т-Скен системот се подобрувала.

Трудот има стручен придонес.

33. **Trpevska, V.,** Tanatarec I. Preprosthodontic molar intrusion by mini-implants in adult patient-case report. 5th Congress of the Balkan Association of Orthodontic Specialists - BAOS 25-27 November 2021, Belgrade, Serbia. (Poster)

Евалуација на трудот: Трудот има за цел да ја прикаже употребата на ортодонтски мини-импланти во биомеханиката на интрузија на молари со цел создавање доволен интероклузален простор за изработка на протетски фиксни надоместоци врз остеоинтегрирани импланти. Постигната е интрузија на моларите без нивна девитализација и нарушување на периодонталните структури.

Трудот има стручна важност.

34. **Trpevska, V.,** Srbinoska, D., Mijoska, A., Pejkovska-Shahpaska, B. Correlation Between Occlusal Parameters and Borderline Treatment Need Orthodontic Cases in Therapist's Treatment Decision. 5th Congress of the Balkan Association of Orthodontic Specialists BAOS 25-27 November 2021. Belgrade, Serbia. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта е да се укаже на постоење на корелација помеѓу оклузалните параметри и потребата за ортодонтски третман кај гранични случаи дијагностицирани со помош на DAI и IOTH индексите. Најдена е статистички сигнификантна корелација и заклучено е дека употребата на овие два индекси заедно со Т-Скен системот може значајно да го симплифицира носењето одлука за терапија на терапевтот и поставување прецизна индикација кај граничните случаи.

Трудот има стручен и апликативен придонес.

35. **Trpevska, V.,** Srbinoska, D., Mijoska, A., Tanatarec, I**.** Different Techniques in Canine Retraction-Case Reports. Al Farabi International Congress on Applied Sciences-III, November 16-17, 2021, Malatya, Turkey. (Oral presentation)

Евалуација на трудот: Целта на трудот е да се споредат два метода на ретракција на канинот во екстрахираниот простор дистално. Првиот метод е без триење, додека вториот користи техника на прав лак и има триење. Во зависност од малоклузијата, кој метод и да се користи се постигнува ретракција на канинот со добра контрола на анкоражата, без мезијално поместување на моларите. Не постои разлика во ефикасноста помеѓу двата употребувани методи.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

36. Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Radeva, M., Mijoska, A. Anterior Deep Bite and Tmd-Case Report. Al Farabi International Congress on Applied Sciences-III, November 16-17, 2021, Malatya, Turkey. (Oral presentation)

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите ја покажуваат поврзаноста помеѓу антериорниот длабок загриз и постоењето на нарушувања на ТМЗ. Преку приказ на повеќе случаи, кај овие пациенти се истакнува важноста од употреба на миофункционална терапија за намалување на болката и лимитираното отворање на мандибулата.

Трудот има стручна важност.

37. Sali, F., **Trpevska, V.,** Srbinoska, D., Simonoska, J., Mijoska, A., Kovacevska, G. Comparation of Orthopantomogram, Lateral Cephalogram and Posteroanterior Cephalogram for Mandibular Measurements. 25nd BaSS Congress, Sarajevo 19.-21. May 2022. Abstract PP – 35. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта е да се направи споредба помеѓу различни техники на снимање (2Д Ортопантомографска снимка, Латерална Телерентген снимка, како и ПА цефалограм) за да се споредат ангуларните и линеарните мерења на мандибулата, со цел да се увиди можната употреба во секојдневната клиничка пракса на 2Д Ортопантомографската снимка за евалуација на мандибуларната асиметрија. Од извршените анализи на 30 пациенти, заклучено е дека вредностите за гонијалниот агол и висината на рамусот на мандибулата се параметри кои може да се анализираат на 2Д Ортопантомографската снимка.

Трудот има стручен и апликативен придонес.

38. Srbinoska, D., **Trpevska, V.**, Mijoska, A. Relationship Between Bruxism, Tinnitus, Tmd and Dentofacial Malocclusions-Case report. 25nd BaSS Congress, Sarajevo 19.-21. May 2022. Abstract OP – 45. (Oral presentation)

Евалуација на трудот: Авторите ја потенцираат поврзаноста помеѓу бруксизмот, тинитусот, нарушувањата на ТМЗ и дентофацијалните малоклузии. Преку приказ на случај, авторите ја потенцираат важноста од употребата на мек оклузален сплинт во комбинација со миофункционални вежби за подобрување на симптомите на пациентот.

Трудот има стручно-апликативен придонес.

39. **Trpevska, V.,** Tanatarec, I., Srbinoska, D., Mijoska, A., Kovacevska, G. Properly Planned Extractions in Orthodotics-Case reports. 25nd BaSS Congress, Sarajevo 19.-21. May 2022. Abstract OP – 25. (Oral presentation)

Евалуација на трудот: Целта е да се разреши многу често присутната дилема во ортодонцијата, дали да се екстрахира или не преку приказ на точно поставени индикации за екстракција кај ортодонтските малоклузии, компарирано со пациенти менацирани со неекстракциона терапија. И кај пациентите кај кои е индицирана екстракциона терапија, постигната е правилна и добра естетика и функција и долготрајни резултати преку примена на добри биомеханички принципи.

Трудот има стручно-апликативен придонес.

40. **Trpevska, V.**, Tanatarec, I., Srbinoska, D., Mijoska, A., Kokoceva-Ivanovska, O. Occlusion: Understanding or Misunderstanding. 21. Kongres Stomatologa Srbije, 20-21. Oktobar 2022. Abstract EP39. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта е да се одредат динамичните оклузални параметри и да се разбере оклузијата преку детална компјутеризирана оклузална анализа кај пациенти со и без нарушувања на ТМЗ, со цел да се постави соодветна дијагноза и да се направи соодветен план на третман. Т-Скен системот како веродостоен метод за клиничка евалуација на оклузалните параметри, помогнал во постигнување на добро балансирана функционална оклузија на крајот од ортодонтскиот третман.

Трудот има стручно-апликативен придонес.

41. Srbinoska, D., **Trpevska, V.**, Mijoska, A. Orthodontic Indications ror Utilization of 3d Analysis during Diagnosis, Treatment Plan and Case Monitoring. 21. Kongres Stomatologa Srbije, 20-21. Oktobar 2022. Abstract EP39. (Poster)

Евалуација на трудот: Целта е да се прикаже можната апликација на 3Д- технологијата во текот на дијагнозата, планирањето на третманот како и мониторирањето на случајот. Во ортодонцијата, кај случаи со импактирани, прекубројни заби како и кај краниофацијалните деформитети, употребата на 3Д-анализата е строго индицирана.

Трудот има стручно-апликативен придонес.

Листа на научни и стручни трудови со оргинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор – трудови од сродни областа (од реден број 42–54):

42. Kovacevska, G**.,** Kovacevski, N., Koseva, B., **Andreevska, V.,** Petrovski, D. Additional Therapy Leading to Maximal Aeshetic after Orthodontic Treatment. 88th Congress of the Orthodontic Society EOS- Santiago de Compostela - Spain, June 18- 23. 2012. CP 096. (Poster)

43. Kovacevska, G., Zuzelova, M., Kovacevski, N., Kovacevski, A., **Andreevska, V.** Mistakes in Orthodontic Treatment and Their Consequences. 88th Congress of the Orthodontic Society EOS- Santiago de Compostela - Spain, June 18- 23. 2012. CP 097. (Poster)

44. Kovacevska, G., **Andreevska, V.,** Koseva, B., Petkov, M., Kovacevski, A. Ceramic Veneers Menagment of Spacing in Upper Front Teeth-Current Biological Trends. 18th BaSS Congress, Skopje, Macedonia, April 25 - 28, 2013. Abstract No. 207. (Poster)

45. Koseva, B., Kovacevska, G., Kovacevski, A., Kovachevski, N., **Andreevska, V**. Clinical Evaluation of Patients with GS FIBER POST and GRADIA CORE over a period of 1 to 5 years. FDI 2013 AWDC Istanbul Постер 665, Abstract 1537. (Poster)

46. Kovacevska, G., Zuzelova, M., Kovacevski, N., **Andreevska, V.,** Koseva, B. Tretament of Complicated Fracture of Tooth 11 with Gradia Core and Fiber Post System-case report. EOS 2013 Reykjavik Iceland, Abstract PP No. 437. (Poster)

47. Kovacevska, G., Tomov, G., **Trpevska, V.,** Koseva, B., Kovacevski, N. Laser Therapy in Soft Tissue Management-Clinical Experience. 19th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, April 24-27, 2014. Abstract OP No. 98. (Oral presentation).

48. Kovacevska, G., Jordanov, B., **Trpevska, V.**, Koseva, B., Kovacevski, N., Kovacevski, A. Minimally Invasive Technique in Aesthetic Rehabilitation with Ceramic Veneers. 102nd FDI Annual World Dental Congress 11-14 September 2014, NCR New Delhi, India. P 152. (Poster)

49. Ковачевска, Г., Јанева, Н., Бундевска, Ј., Ковачевски, А., Ковачевски, Н., **Трпевска, В.** Можности за дизајнирање на протетички/импланто протетички надоместоци со Exocad Dental CAD Софтвер. 1. Македонски конгрес по стоматолошка протетика со меѓународно учество, Здружение на специјалисти по стоматолошка протетика при МСД, Охрид 24-26 Јуни 2016, Постер А7. (Постер)

50. Kovacevska, G., Koseva, B., Kovacevski, A., Kovacevski, N., **Trpevska, V.** Prosthetic Aspects and Patient Satisfaction with PMMA CAD/CAM Partial Dentures: A 3-Year Randomized Clinical Study. 22nd BaSS Congress, may 4-7, 2017, Thessaloniki. (Poster)

51. Mijoska, A., Jovanovski, S., Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Bajraktarova, Valjakova, E. Evaluation of Oral Soft Tissues at Geriatric Patients with Dental Prosthesis. Latin American Conference on Natural and Applied Sciences. November 5-6, 2021, Villahermosa, Mexico. (Oral presentation)

52. Mijoska, A., Jovanovski, S., Srbinoska, D., **Trpevska, V.,** Dashtevski, B., Petkov, M. Velscope Instrument for Detection of Oral Soft Tissue Condition in Prosthodontic Patients. Latin American Conference on Natural And Applied Sciences. November 5-6, 2021, Villahermosa, Mexico. (Oral presentation)

53. Kovacevska, G., **Trpevska, V.,** Koseva, B., Kovacevski, A., Mijoska, A. Prosthodontic Rehabilitation in Adult Patient with Anterior Open Bite-Case Report. 25nd BaSS Congress, Sarajevo 19.-21. May 2022. Abstract OP–31. (Oral presentation)

54. Simonovska, J., Radevska, E., Dimkov, A., Gjorgievska, E., Zabakova-Bilbilova, E. **Trpevska, V.** Oral Health Care in the Period of Early Childhood. Congress of Macedonian Dental Society with international participation, 15th-18th September 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. (Oral presentation)

20. Член на организациски или научен одбор на научен собир

20.1 член на организациски одбор на 18th Congress of the Balkan Stomatological Society (BaSS) организиран во Скопје, 25-28 април 2013 година.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Весна Трпевска ги има реализирано следниве стручни и организациско-развојни активности:

Членство во здруженија и асоцијации од:

1. 2008 година – член на Македонското стоматолошко друштво.
2. 2008 година – член на Стоматолошка комора.
3. 2012 година – член на Здружението на специјалисти по ортодонција.
4. Член на Balkan Association of Orthodontic Specialist BAOS.
5. Член на Balkan Stomatology Society BaSS.

19. **Награди и признанија за научни постигнувања**

19.1*Благодарница* од Стоматолошки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во 2019 година по повод јубилејот 60 години постоење за поддршка во изведувањето на наставно-образовниот процес на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Курсеви:

– Educational course FACIAL AESTHETIC SURGERY, EACMFS 20-21 November 2009, Skopje.

– Self-ligation with discovery sl, d-r.Radmila Dimovska, Dentaurum, Skopje, 20.4.2010.

– Straight Wire Technique II first permanent molar extraction case, Dr. Wolfgang Grüner, Skopje, May 10th-12th 2011.

– Changes in the treatment mechanics by the implementation of the modern bracket designs, Dr. Vittorio Cacciafesta, Forestadent, March 30-31.2012 Skopje.

– Functional appliances and intermaxillary elastics, Prof. Dr. Nigel Harradine, Beograd, 2012.

– Straight Arch Wire Technique II, Typodont exercises with segmented and full wire mechanics on a first Molar extraction case, Dr. Wolfgang Grüner, Skopje, May 10th-12th 2013. Skopje.

– MRC Clinics Course - "The Myofunctional Approach in Theory & Practice," Niels Hulsink, December 3rd, 2014. Skopje.

– Success with system – tomas & amda, Dr. Thomas Lietz, Skopje, 31.3.2017.

– Straight Wire Technique I, Treatment of a 4 PM Extraction Case using a wax Typodont, Dr. Wolfgang Grüner, Skopje, 25.-27.01. 2018.

– Typodontcourse III, special cases within the non-extraction therapy among others: alignment of impacted cuspids, Dr. Wolfgang Grüner, Skopje, 23-25 November 2018. Skopje.

– Orthodontic treatment with the Modular lingual/palatal appliances, Dr. Wolfgang Grüner, Ohrid, Macedonia, 12.09.2019 Skopje.

Сертификати и потврди за активно/пасивно учество на конгреси, конференции, научни симпозиуми и работни состаноци:

– 86th Congress of the European Orthodontic Society, 15-19 June, 2010, Portoroz, Slovenia.

– 2th Congress of the Macedonian Orthodontic Society, Skopje, Macedonia, May 17-20, 2012.

– 88th European Orthodontic Society Congress-EOS in Santiago de Compostela, Spain, June 18-23. 2012

– 18th Congress of the Balkan Stomatological Society, April 25-28, 2013, Skopje, R Macedonia.

– 101st Annual World Dental Congress, FDI 28-31 August 2013 in Istanbul.

– 19th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, April 24-27, 2014.

– 102nd FDI Annual World Dental Congress 11-14 September 2014, NCR New Delhi, India.

– 3th Congress of the Macedonian Orthodontic Society with international participation May 12-15, 2016 Ohrid, Macedonia.

– 22nd BaSS Congress, May 4-7, 2017, Thessaloniki.

– 3rd Congress of BAOS and 4th Congress of MOS 12-15 September 2019, Ohrid, R Macedonia.

– 5th Congress of the Balkan Association of Orthodontic Specialists BAOS 25-27 November 2021, Belgrade, Serbia.

– 25nd BaSS Congress, Sarajevo 19-21 May 2022.

– 21. Kongres Stomatologa Srbije, 20-21 Oktobar 2022.

– „Фацијални асиметрии ортодонтски-хируршки аспект“, пролетен симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, 2010, Р Македонија.

– „Детекција, превенција и третман на импактирани заби“, пролетен симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, април 2011, Скопје, Р Македонија.

– „Од колеги за колеги“, есенски симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, октомври 2011, Маврово, Р Македонија.

– „Современи технологии во ортодонцијата“, симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, ноември 2013, Скопје, Р Македонија.

– „Каде оди ортодонцијата денес: дилеми, предизвици и решенија“, симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, мај 2014, Скопје, Р Македонија.

– „Биомеханика, функција и естетика“, симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, октомври 2015, Велес, Р Македонија.

– 3. конгрес на Здружението на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество, 12-15 мај 2016, Охрид, Р Македонија.

– „Ортогната хирургија: современ тренд во ортодонтскиот-хируршки третман на лицево-вилични аномали“, 14 октомври 2017, Дојран, Р Македонија.

– „Во светот на дентофацијалната ортопедија“, Симпозиум на Здружение на специјалисти по ортодонција, 14 април 2018, Скопје, Р Македонија.

Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето:

(НО)=; (НИ)= 213.258; (САОР)= 9 или вкупно 222.258 поени

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на приложените документи, како и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија е едногласна во оцената дека со целокупната своја досегашна работа **д-р Весна Трпевска** има голем придонес во наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност.

Врз основа на приложениот материјал, како и во согласност со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип **кандидатката д-р Весна Трпевска да биде избрана за наставник во насловно звање насловен доцент за наставно-научната област ортодонција (30403), поле стоматологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
проф. д-р Марија Зужелова, претседател
проф. д-р Миљаим Сејдини, член
проф. д-р Цена Димова, член

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

за д-р Весна Трпевска

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		Вкупно
		број	**поени**	**број**	**поени**	
	ВКУПНО					
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		Вкупно
		број	**поени**	**број**	**поени**	
3	Научен труд со импакт фактор - прв автор –бр. 4 (**IF= 6,391**) - останати автори – бр. 17 (IF= 0.108)	2	1x15 + 6.391=21.391 1x 5 + 0.108= 5.108			**26.499**

4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание прв автор - бр. 2, 3, 5, 6, 7, 9, 12, 15	8	8x9=72			**72**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание втор автор –бр. 8, 10, 11, 13	4	4x6=24			**24**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание останати автори – бр.1,16,18,19,20,21 ,23	7	7x3=21			**21**
5	Труд со оригинални резултати објавен во зборник на трудови на научен собир - бр. 26, 38, 39, 47, 53			5	5x3 =15	**15**
9	Учество на научен собир со реферат во земјава (постер)					
	Учество на научен собир со реферат во странство (постер) - бр.24, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48*, 50 48* (IF=1.259)			18	17x1.5=25.5 + 1x1.5+1.259=2.759	**28.259**
	Учество на научен собир со реферат во земјава (усно) (бр. 54)	1	1.5			**1.5**
	Учество на научен собир со реферат во странство (усно) - бр. 30, 35, 36, 51, 52			5	2	**10**
10	Одбранета докторска теза	1	8			**8**
11	Одбранета специјализација	1	6			**6**
20	Член на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал (бр.20.1)	1	1			**1**
	ВКУПНО					**213.258**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организационо-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
5	Труд во стручно (научно популарно) списание (бр. 14, 22)	2	2			**4**
8	Учество на стручен собир со реферат (постер/усно) (бр.32, 49)	2	0,5			**1**
19	Стручни награди / Признанија (бр. 19)	1	4			**4**
	ВКУПНО					**9**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**222.258**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ ВИШ ЛЕКТОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТУРКОЛОГИЈА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1902-120/5 донесена на 268. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 22.5.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во наставно-стручно звање *виш лектор* за наставно-научната област 64002 *туркологија* на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во следниот состав:

1. проф. д-р Махмут Челик (област туркологија), редовен професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – **претседател**;

2. проф. д-р Марија Леонтиќ (област туркологија), редовен професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – **член**;

3. доц. д-р Рефиде Шаини (област туркологија), доцент на Факултетот за образовни науки при Меѓународниот балкански универзитет во Скопје – **член.**

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат” и „Коха“ од 28.4.2023 година и во предвидениот рок се пријави:

1. Ивана Котева, лектор за наставно-научната област туркологија на Групата за турски јазик и книжевност при Филолошкиот факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Р Македонија.

Врз основа на приложената документација од кандидатите, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет да му го поднесеме следниов:

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатката м-р Ивана Котева е родена на 3.10.1985 година во Кочани. Средно образование завршува во стручното медицинско училиште „Јане Сандански“ во Штип. Во 2016 година завршува додипломски студии на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, на Групата за турски јазик и книжевност, отсек – преведување и толкување, со просек 9.82 и се стекнува со стручен назив дипломиран филолог – преведувач и толкувач по турски јазик. Своето понатамошно усовршување го продолжува на постдипломски студии на Групата за турски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип од областа турска книжевност. По положувањето на сите испити предвидени со програмата за постдипломски студии, со просечна оценка 9.42, во 2018 година успешно го одбранува магистерскиот труд

со наслов: „Поетското творештво на Илхами Емин објавено на македонски јазик“ и се стекнува со академски назив магистер по филолошки науки од областа турска книжевност. Од академската 2021/2022 год е запишана на докторски студии на Меѓународниот балкански универзитет во Скопје, на Факултетот за образовни науки на Катедрата за турски јазик и книжевност и работи на докторската дисертација со тема: „Хуманистичките аспекти во македонскиот роман со теми од османлискиот период“.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање виш лектор

1. М-р Ивана Котева има завршено прв и втор циклус студии во областа во која се бира – наставник во наставно-стручно звање *виш лектор* за научната област *турклогија* на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

2. Ги завршува студиите од прв и втор циклус со просек од најмалку 8 (просечна вредност – нејзиниот просек на оцените од прв циклус студии е 9.82, а од втор циклус студии 9.42).

3. Има објавено научни и стручни трудови во областа во која се избира (подолу следи нивна евалуација).

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Челик, М., Котева, И.	*Историски развој дечје књижевности у Турској*	Зборник радова / Васпитач у 21. веку	од 2020
2	Şaini, R., Koteva, İ.	*Kuzey Makedonya Türk Çocuk Edebiyatı Dergisi "Tomurcuk"*	IV. Uluslararasi Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu	од 2020
3	Koteva, İ., Şaini, R.	*Radoviş Yöresi Halk Masalları*	IV. Uluslararasi Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu	од 2020
4	Челик, М., Котева, И.	*Мистичните патеки на Мевалана и Јунус Емре*	Печатница 2-ри Август	од 2020
5	Котева, И., Челик, М.	*Анализа на песната „Тешкото“ од Блаже Конески*	Зборник на трудови / ПАЛИМПСЕСТ	Од 2021
6	Котева, И., Челик, М.	*Весници и списанија на турски јазик од македонското поднебје*	Зборник на трудови / ФИЛКО	од 2021
7	Kuzmanovska, D., Koceva, V., Vitanova- Ringaceva, A., Kirova, S., Ivanova, B., Koteva, I., Todorova, M.	*Perception of women in society given through proverbs and sayings*	Edulearn22 Proceedings	од 2022

4. Покажува способност за наставна работа, владее со проблемите на својата дисциплина и има практично искуство во наставната работа.

Кандидатот м-р Ивана Котева има завршено втор циклус студии од научната област турска книжевност. Има работно искуство во наставно-образовната дејност и успешно владее со проблемите на својата дисциплина, што значи дека ги исполнува законските услови за избор во звање виш лектор.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Од февруари 2018 г. до ноември 2019 г. работи како волонтер на Групата за турски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев" – Штип. Од ноември 2019 г. работи како лектор во наставно-научната област туркологија во рамките на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.

Во рамките на наставно-образовната дејност на Филолошкиот факултет кандидатката се покажа како сериозен педагошки работник кој поседува солидни вештини на комуникација, како и способност за организирање и имплементирање на сите задачи и задолженија.

Кандидатката беше ангажирана на Катедрата за турски јазик и книжевност за изведување лекторска настава по следните предмети:

Зимски семестар во 2019/2020 година:

1. Современ турски јазик 1 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 3 (предавања и вежби);
3. Современ турски јазик 5 (предавања).

Летен семестар 2019/2020 година:

1. Современ турски јазик 2 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 4 (предавања и вежби);
3. Современ турски јазик 6 (предавања).

Зимски семестар во 2020/2021 година:

1. Современ турски јазик 1 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 3 (предавања и вежби);
3. Фонетика и фонологија на современиот труски јазик 1 (вежби).

Летен семестар 2020/2021 година:

1. Современ турски јазик 2 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 4 (предавања и вежби);
3. Современ турски јазик 6 (предавања).

Зимски семестар во 2021/2022 година:

1. Современ турски јазик 1 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 3 (предавања и вежби).

Летен семестар 2021/2022 година:

1. Современ турски јазик 2 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 4 (предавања и вежби).

Зимски семестар во 2022/2023 година:

1. Современ турски јазик 1 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 3 (предавања и вежби).

Летен семестар 2022/2023 година:

1. Современ турски јазик 2 (предавања и вежби);
2. Современ турски јазик 4 (предавања и вежби).

Покрај наведените обврски, таа ги извршува одговорно и совесно и сите други задачи за потребите на Катедрата за турски јазик и книжевност, Факултетот и Универзитетот.

Заедно со проф. д-р Махмут Челик ја издадоа книгата „Мистичните патеки на Мевлана и Јунус Емре" која за студентите со немајчин турски јазик на Групата за турски јазик и книжевност претставува помошен учебник за предметот Стара турска книжевност.

М-р Ивана Котева важи и за активен истражувач, а доказ за тоа се нејзините досегашни учества на повеќе национални и меѓународни научни собири, нејзините објавени трудови во национални и меѓународни зборници и сл.

Во продолжение следуваат насловите на објавените трудови со научната евалуација за целиот период до изборот на кандидатката м-р Ивана Котева во наставно-стручно звање *виш лектор:*

1. Челик, М., Котева, И. (2020). *Историски развој дечје књижевности у Турској.* Зборник радова / Васпитач у 21. веку. ISBN 978-86-7746-798-2 стр.372-376

Во овој труд е направен развоен преглед на детската книжевност во Р Турција. Тргнувајќи од фактот дека детската книжевност ги опфаќа делата наменети за децата, се вели дека првите примери на оваа литература во светот потекнуваат од усната традиција, а тоа се брзозборките, приспивните песни, поезијата, приказните, еповите и др. Во Р Турција се до Републиканскиот период речиси и да немало дела кои и припаѓаат на детската книжевност. Првите дела всушност се преводи од француски на турски јазик. Во Вториот уставен период се појавуваат повеќе автори кои почнуваат да творат дела наменети за децата, но најплодните години за оваа книжевност на територијата на Р. Турција се 1970-тите години и оттогаш па наваму е создаден богат книжевен опус кој може да се пофали со извонредна содржина, стил и јазик.

2. Şaini, R., Koteva, İ. (2020). *Kuzey Makedonya Türk Çocuk Edebiyatı Dergisi „Tomurcuk“.* IV. Uluslararasi Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu s. 867-872

Турското списание за деца „Томурџук“ во Р Северна Македонија има големо влијание врз развојот на детската и воопшто на целата турска литература на овие простори. Ова списание на Турците во Р Македонија излегуваше од 1957 до 2004 година. Во списанието, наменето за најмалата читателска публика, им е отстапено место на многу писатели и поети кои пишуваа на полето на образовнието, културата, книжевноста и историјата.

3. Koteva, İ., Şaini, R. (2020). *Radoviş Yöresi Halk Masalları.* IV. Uluslararasi Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu s. 867–872

Во овој труд се запишани 5 народни приказни од усната традиција на Турците кои живеат во Општина Конче – Радовиш. За жал, голем број од овие народни приказни веќе заминале во заборав. Целта на овој труд е да се соберат и повторно да се оживеат приказните од овој регион, односно да не дозволиме да се заборави дијалектот на кој се раскажуваат овие приказни, какви зборови се употребувале и каков вид на приказни се раскажувале во тој период. Приказните приложени во овој труд се одличен пример за убаво, чесно и толерантно однесување во животот.

4. Челик, М., Котева, И. (2020). *Мистичните патеки на Мевлана и Јунус Емре.* Штип: Печатница 2 Август.

Книгата претставува помошен учебник за предметот „Стара турска книжевност“ за студентите со немајчин турски јазик. Останантите читатели, пак, ги запознава со корените на турската литература и нејзините големи претставници – Мевлана Џелаледин Руми и Јунус Емре. Во неа се искажува важноста на овие големи филозофи и мистични лиричари со кои турската литература и култура се гордее.

5. Котева, И., Челик, М. (2021). *Анализа на песната „Тешкото“ од Блаже Конески.* Меѓународно списание Палимпсест бр. 12,117–124.

Антологиската песна „Тешкото“ од истакнатиот македонски поет Блаже Конески ја оживува историјата и традицијата на Македонија. Анализирајќи ја песната во овој труд се дојде до заклучок дека преку тешкото оро поетот на симболичен начин ги прикажува вековните страдања и измачувања на македонскиот народ, но и неговата бунтовност и стремеж за слобода. Огорчениот народ го поведува бунтовничкото оро што ја означува слободата и светлата иднина.

6. Котева, И., Челик, М. (2021). *Весници и списанија на турски јазик од македонското поднебје.* Зборник на трудови / ФИЛКО.

Во овој труд се резимирани резултатите од истражувањето за списанијата издадени на турски јазик во Р Македонија, како и нивното влијание врз развојот на турската книжевност на овие простори. Почетоците на турската книжевност во Македонија датираат од османлискиот период, но од тој период, па сѐ до 1944 год. заедно со списанието „Бирлик“ како еден систем, во оваа книжевност се забележува посебен развој. Во трудот се застапени сите списанија кои се дел од основањето и развојот на турската книжевност во Македонија.

7. Kuzmanovska, D., Koceva, V., Vitanova-Ringaceva, A., Kirova, S., Ivanova, B., Koteva, I., Todorova, M. (2022). *Perception of women in society given through proverbs and sayings.* Edulearn22 Proceedings. ISBN: 978-84-09-42484-9 pp.5345-5349

Во овој труд е прикажана перцепцијата на жената во општеството преку поговорки и изреки. Во истражувањето учествуваа студенти од трета и четврта година на Катедрите за македонски, германски, англиски, италијански и турски јазик, како и студентите од курсот по шпански јазик при Филолошки факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Нивната задача беше да соберат 50 поговорки и изреки од споменатите јазици, а потоа со нивните професори ментори да ги пронајдат еквивалентите во македонскиот јазик. Преку нив жената е прикажана во позитивен и негативен контекст.

Сите овие активности укажуваат на успешноста на кандидатката Ивана Котева во наставно-педагошката и научно-истражувачката дејност.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката активно учествува во низа стручно-апликативни и организациски активности на Групата за турски јазик и книжевност и на Филолошкиот факултет.

Учествува во организирање на различни вебинари и работилници.

Како помошник преведувач членува во Комисијата за испити за македонски јазик за странци при Институтот за јазици.

Исто така е и тестатор за познавање на турскиот јазик при Институтот за јазици.

Како преведувач од македонски на турски јазик и обратно учествува во активности за потребите на Центарот за односи со јавноста при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната досегашна активност која е изнесена во овој реферат, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката м-р Ивана Котева поседува квалитети и способности во наставно-образовната и научно-истражувачката дејност и покажува темелна посветеност и залагање во извршувањето на работните и професионалните обврски.

Поради тоа, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип **да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката м-р Ивана Котева во звањето *виш лектор* за научната област туркологија на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
проф. д-р Махмут Челик, редовен професор, претседател, с.р.
проф. д-р Марија Леонтиќ, редовен професор, член, с.р.
доц. д-р Рефиде Шаини, доцент, член, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ИСТОРИЈА НА ФИЛОЗОФИЈАТА И ЕТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр.1602-77/7 од 19.4.2023 година донесена на 183. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки, одржана на 19.4.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област *историја на филозофијата и етика* на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во следниов состав:

- проф. д-р Дејан Донев, редовен професор на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (претседател);
- проф. д-р Сузана Симоновска, редовен професор на Институтот за родови студии на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (член);
- проф. д-р Ристо Солунчев, редовен професор на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје (член).

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат” и „Коха“ од 28.4.2023 година и во предвидениот рок се пријави само еден кандидат:

проф. д-р Трајче Стојанов, вонреден професор на Факултетот за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, при што ги достави следниве документи:

- Диплома за завршено соодветно образование – докторат (еден оригинален примерок и три копии заверени кај нотар);
- Дипломи за завршен прв и втор циклус на студии (еден оригинален примерок и три копии заверени кај нотар);
- Уверение за положени испити на прв и втор циклус на студии (копии заверени кај нотар);
- Кратка биографија (CV) во четири примероци;
- Список на објавени трудови;
- По еден примерок од трудовите (објавени во последните пет години);
- Потврда за познавање светски јазик (англиски);
- Примерок од докторскиот труд;
- Уверение за државјанство.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно- научниот совет на Факултетот за образовни науки, при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, да му го поднесеме следниов:

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е роден на 25.3.1977 година во Штип, каде завршува основно и средно гимназиско образование. Дипломира на 25.10.2000 година на *Институтот за филозофија* на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, со просечен успех 9,40 како трет најдобар студент на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

На Институтот за филозофија ги запишува и постдипломските, магистерски студии, завршувајќи ги со висока просечна оценка 9,75. Со одбраната на магистерскиот труд со наслов: „*Философско-религиските импликации во творештвото на Ф. М. Достоевски*“, на 30.11.2007 година, се здобива со научен степен магистер по филозофски науки.

На 12 јуни 2013 година, пак, ја одбранува докторската дисертација на тема „*Основни проблеми и особености на руската религиска философија*“ и се стекнува со научната титула доктор на филозофски науки.

Работи како новинар во локални и национални медиуми, а од 2002 година, па сè до денес, проф. д-р Трајче Стојанов гради академска кариера на Педагошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како и на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. Имено, бил ангажиран, прво како помлад асистент на Педагошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, а во 2003 година и како асистент на Педагошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во 2013 година е избран за доцент на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, а од 2018 година е избран и за вонреден професор на истиот факултет и универзитет.

Специјализира во Москва, Руска Федерација, каде во 2008 година врши истражувања за својата докторска теза на МПГУ – Москва, а под менторство на проф д-р Михаил М. Маслин од Универзитетот „Ломоносов“. Во 2014 година реализира и постдокторски престој на Универзитетот „Ст. Олаф“ во Нортфилд, Минеаполис, САД, каде работи на компаративни истражувања од областа на егзистенцијализмот и руската книжевност.

Проф. д-р Трајче Стојанов е добитник на бројни признанија и награди во земјата и во странство. Така, добитник е на признанието *Најдоброто од науката и образованието* на *Здружението на новинари на Македонија – Исток,* а во 2020 година станува носител на највисокото признание на Општина Штип, *Осмоноемвриска награда*, по повод ослободувањето на град Штип.

Во истата година проф. д-р Трајче Стојанов станува и *почесен професор* / *Professor Honoris Causa* на Социјално-педагошкиот институт во Москва, Руска Федерација, каде повремено одржува предавања на прв и втор циклус студии.

За својот особен придонес за промоција на руската философија, наука, култура и литература, во 2022 година е добитник на *Медал Достоевски*, од страна на Министерството за култура на Руската Федерација.

Како *визитинг професор* е ангажиран на неколку институции, меѓу кои и на Институтот за Европски и глобалистички студии /Institut za Europske i Globalizacijske Studije во Загреб, Р Хрватска.

Бројноста на научните и стручни публикации, присуствата на конференции, симпозиуми и семинари, како дома, така и во странство, говорат за силната посветеност и етаблираност на кандидатот во научните кругови во својата област, и дома и во странство. Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е и автор на неколку книги и монографии издадени од македонски издавачки куќи, но објавуван е и во странство.

На Факултетот за образовни науки прв ги воведува и предава предметите *Философија на образованието* и *Етика во образованието*, како демонстрација на неговото високо ниво на академска одговорност и визионерство, пополнувајќи значајна празнина во македонската наука. Истиот пионерски потфат претставува и основањето на *Институт за применета философија и етика*, чиј прв шеф е токму кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов.

Член е на неколку професионални домашни и странски организации и институции, уредувачки одбори, а покажува и значителна општествена видливост и ангажман, преку неговите јавни настапи, со што се профилира во социјално ангажиран интелектуалец, артикулирајќи ги своите ставови преку својата стручна експертиза во пошироката домашна и меѓународна јавност. Неговите есеи и колумни можат да се најдат на страниците на реномирани домашни и странски изданија.

Покрај мајчиниот, македонски јазик, проф. д-р Трајче Стојанов се служи и со српски, хрватски и бугарски, но и со светските јазици – англиски, руски, а пасивно и со германски.

Општи услови за избор:

- Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов има завршено прв циклус на студии со просечен успех 9.40, втор циклус на студии со просечен успех 9.75, на Институтот по филозофија, на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

- Одбранета докторска дисертација на тема „Основни проблеми и особености на руската религиска философија“ на 12.6.2013 година, на Институтот за филозофија, на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

- ННС на Факултетот за образовни науки, на 123. седница одржана на ден 23.8.2018 година го избира во звањето *вонреден професор* за наставно-научни области *Историја на филозофија* и *Етика*.

- Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов се служи со еден од светските јазици (англиски), за што има приложено соодветна потврда.

- Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов изведува настава на прв и втор циклус студии по предметите: *Филозофија на образованието, Етика во образованието* и *Развој на критичкото мислење* на Факултетот за образовни науки, *Реторика* и *Филозофија на правото* на Правниот факултет при УГД, како и *Political philosophy* на истиот факултет на интернационалната програма на прв циклус студии. Кандидатот е ментор и член на дипломски и магистерски работи, со што покажува способност за изведување на високообразовна дејност.

- Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов има објавено најмалку шест рецензирани трудови во референтни научни публикации во последните пет години, согласно Законот за високо образование.

Трудови кои претставуваат научни публикации согласно со важечкиот Закон за високо образование и се законски услов за избор во звање редовен професор:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година
1	Стојанов, Трајче	*Космизам као руски трансхуманизам: случај Н. Фјодорова*	In: Felix Romuliana, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/31603/	2021
2	Stojanov, Trajce	*The Devil`s trade: Transcendence of Freedom for the Immanence of Security*	In: Felix Romuliana, Serbia https://eprints.ugd.edu.mk/31602/	2020
3	Stojanov, Trajce	*An Orthodox interpretation of J. L. Nancy`s community as togetherness*	In: Felix Romuliana, Srbija. https://eprints.ugd.edu.mk/31621/	2022
4	Stojanov, Trajce	*Failure of Orthodoxy: a political theology and Orthodox Christianity.*	In: Philosophica International Journal of Social and Human Sciences. ISSN 1857-9272 https://eprints.ugd.edu.mk/31605/	2023
5	Stojanov, Trajce	*Against Political Correctness.*	In: Social Changes in the Global World https://eprints.ugd.edu.mk/31586/	2022
6	Donev, D. & Stojanov, T.	The Possibility of Introducing Bioethical Education to High Schools and Faculties in North Macedonia	Pannoniana, Vol. 3, No. 1&2, pp. 33-43 https://eprints.ugd.edu.mk/31595/	2019
7	Stojanov, Trajce	*Criticism of critical thinking*	Panoniana: Journal of Humanities, 6 pp. 151-166. https://eprints.ugd.edu.mk/31585/	2022

8	Stojanov, Trajce	*Dostoyevsky - a philosopher?*	Palimpsest: International Journal for Linguistic, Literature and Cultural Research, 7 (14). pp. 137-149. ISSN 2545-3998 https://eprints.ugd.edu.mk/31584/	2022
9	Stojanov, Trajce	*Bioethics: The bridge toward the future.*	In: Jean Monnet Project: EU eHealth Law and North Macedonia: From Current Practice to Implementation (EUEHL) https://eprints.ugd.edu.mk/31615/	2022
10	Stojanov, Trajce	*Meaning of life and addictions: Philosophical reflections*	In: The 13th Edition of the International Conference "Social Work in the Addictions and Health Care - Interdisciplinary Collaboration to Improve Quality of Services and Quality of Life", Alba Yulia, Romania. https://eprints.ugd.edu.mk/31606/	2022

Посебни услови:

Проекти и примена на научноистражувачки резултати:

Кандидатот има учество во неколку меѓународни проекти како носител или истражувач. Голем дел од тие проекти се во програмата К2 на *Erasmus* +, како и еден *Jean Monnet Action of the European Union*. Не ограничувајќи се на европските проекти, кандидатот има реализирано и еден проект со Руската Федерација, како носител на истиот, во кој партиципираат и неколку студенти од Факултетот за образовни науки.

- (2020) Раководител на проектот: *Форум: Млади, семејство, деца/Форум «Молодежь.Семья.Дети*, Проект со Руската Федерација. https://eprints.ugd.edu.mk/31599/

- (2020) Истражувач во проектот *EU E-Health and North Macedonia: From Current Practice to Implementation, Erasmus+ Jean Monnet Action of the European Union*. https://eprints.ugd.edu.mk/26788/

- (2021) Истражувач во проектот: *Equalist Europe*, EU funded, *Erasmus+* K2 project. https://eprints.ugd.edu.mk/31588/

- (2022) Истражувач во проектот: *Sun in the age - Mindfulness for resilience*, EU funded, *Erasmus+* K2 project. https://eprints.ugd.edu.mk/31617/

- (2023) Истражувач во проектот *Digital Teachers-Classrooms Without Borders Created with Digital Technologies,* EU funded, *Erasmus+* K2 project. https://eprints.ugd.edu.mk/31616/

Кандидатот својата активност во научноистражувачката работа и примената на научноистражувачките резултати ја има демонстирано и со партиципацијата во неколку домашни проекти и активности, во соработка со официјалните национални, наставни и научни институции, преку развој на конкретни програми и стандарди од областа на образованието, со што има дадено значаен придонес во развојот на научната и образовната пракса:

- (2018) Член на националната експертска група формирана од Министерството за образование, со поддршка на НВО, „Нансен-дијалог центар – Скопје“, за ревизија на постоечките програми од прво до четврто одделение основно образование: *Ревизија на постојните програми од прво до четврто одделение, основно образование*. https://eprints.ugd.edu.mk/31600/

- (2021) Обука на наставници: *Современи концепти за средното образование – новата улога на наставникот и новите стратегии на поучување и учење*. https://eprints.ugd.edu.mk/31589/

– Раководител на работна група за *Развој на стандарди за интеркултурно образование*, составена од претставници од Министерството за образование и наука, Бирото за развој на образованието, Центарот за стручно образование и обуки и Младински образовен форум. https://eprints.ugd.edu.mk/31597/

Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е ментор, член во изработка на дипломски, магистерски работи, како на својот матичен Факултет за образовни науки, така и на други образовни институции во земјата и во странство. Рецензент е на бројни трудови од неговата област и од сродни области, а член е и на неколку уредувачки одбори на списанија и зборници. Во периодот за последните пет години од претходниот избор во вонреден професор, кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е автор на рецензиран учебник *Етика во образованието:*

– Трајче Стојанов. *Етика во образованието*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“, 2023.

Предложениов текст претставува обид да се тематизира образованието од етичка перспектива. Книгата е насловена *Етика во образованието*, наместо наставничка етика или етика за наставници, како што би било соодветно за една професионална етика (на која припаѓа како област), од причина што не е само професионална етика, како по својата содржина, така и по својата форма. Имено, содржински таа опфаќа и теми од општата етика, т. е. теориската етика, како и увид во останатите практички, т. е. нормативни етики, но и други теми кои не можат да се лоцираат во т.н. професионални етики. По својата форма, пак, е организирана не само како нормативен прирачник, туку и како длабок теориски увид во етиката како наука. Авторот прави детален преглед на теориските и нормативните димензии на етиката со посебен акцент на она што е од особен интерес за студенти на учителски факултети – наставничка етика. https://e-lib.ugd.edu.mk/1128

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Својата академска кариера кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов започнува да ја гради уште од 2002 година кога е избран за помлад асистент на Педагошкиот факултет во Штип, тогаш во рамки на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ –

Скопје. Започнувајќи од најниското звање – помлад асистент, кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов ги оди постепено сите последователни звања во универзитетската кариера, па така, во 2004 година е реизбран во истото звање, а како асистент е избран во 2007. Во звањето асистент е повторно избран во 2011 година.

Како асистент, кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов држи вежби по следниве предмети: Философија, Логика, Етика, Естетика на Педагошкиот факултет (актуелен Факултет за образовни науки), тогаш при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" – Скопје, а предметот Реторика на Правен факултет, Професионална етика на Факултет за информатика и Антропологија на Филолошки факултет при Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип.

Во звањето доцент на Факултетот за образовни науки е избран на 31.10.2013 година во областа на *Историјата на философијата* и *Етика*, од кога ги држи часовите за предавања и вежби по следниве предмети: Филозофија на образование и Етика во образованието, но држи курсеви и по Антропологија на Филолошкиот факултет, Естетика на Факултетот за уметност, Реторика и Филозофија на право на Правниот факултет, Филозофија на историјата на Катедрата по историја и археологија, како и општи универзитетски курсеви по Филозофија и Етика на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип. Како доцент тој е член на комисии и ментор за одбрана на дипломски работи, а е вклучен и во наставата на втор циклус, специјалистички студии, како професор по предметот Етика во наставничката професија, но и како ментор и член на комисии за одбрана на специјалистички и магистерски работи.

Во 2018 година Факултетот за образовани науки на 123. седница го избира во звањето *вонреден професор* за наставно-научни области *Историја на философија* и *Етика*. Проф. д-р Трајче Стојанов изведува настава како вонреден професор на прв и втор циклус, како и на специјалистички студии на Факултетот за образовни науки, како и на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип, каде го предава и курсот *Philosophy of politics*, на International Law and International relations.

Кандидатот е автор и коавтор на реферирани трудови, публикации, книги и излагања на конференции, симпозиуми и семинари, како во земјава, така и во странство. Во рефератов ги наведуваме сите активности на кандидатот, со посебен осврт и евалуација на оние активности кои не се опфатени до сега, т. е. оние од периодот од последните пет години (2018 – 2023).

Публикации за последните пет години кои не се претходно евалуирани.
Период: 2018 – 2023

Книги, монографии и поглавја од книги

Книги:

- Трајче Стојанов. (2019). Т. 1. *Руска религиска философија: Контексти*. Скопје: Аз-Буки.

Ова е првиот том – *Контексти*, од тритомната студија на проф. д-р Трајче Стојанов, кој треба да ја претстави руската религиска мисла во нејзиниот културен, општествено-политички и историски контекст. Овде, низ неколку поднаслови се скицира општата историска, социјално-политичка клима и културниот контекст, во кој се родила, настанувала и развивала руската мисла. Накратко ќе се презентираат општите историски услови во Русија, од периодот на Киевска и Московска Русија, па сè до Револуцијата и по неа. Кога станува збор за руската философија, има силна потреба да се лоцира општиот историски и културен контекст на тие проблеми, да се покаже како општите историски услови ги оформиле тие проблеми, но и како самите проблеми ја физиономирале историската и културната сцена. Тоа е своевидна философија на историјата.

– Трајче Стојанов. (2019). Т. 2. *Руска религиска философија: Историја*. Скопје: Аз-Буки.

Вториот том, со поднаслов *Историј*а, всушност, претставува кратка историја на руската религиска философија од нејзините почетоци до крајот на XX век. За таа цел, на почетокот на иследувањето понудена е една оригинална периодизација на руската религиска философија, според која ќе следува натамошното излагање на историјата на истата. Врз основа на таа систематизација, авторот нуди детален преглед на севкупната важна линија на идеалистичката, т. е. религиската философија во Русија, од нејзините почетоци до крајот на XX век. Ова е прв ваков преглед кај нас.

– Трајче Стојанов. (2019). Т. 3. *Руска религиска философија: Проблем*. Скопје: Аз-Буки.

Третиот том од оваа уникатна студија е насловен *Проблеми* и претставува синтеза на сето дотогаш изнесено, кондензирано во основните проблеми на руската религиска мисла. Со ова, третиот том претставува своевидна историја на проблемите на руската религиска философија. Се разбира, тие не се ниту единствените, ниту пак избраните се целосно и детално исцрпени, но сепак се солидна основа за еден општ проблемски увид во руската философска стварност. Строгата изделеност на проблемите овде треба да се сфати условно и строго методолошки, наведува авторот. Тоа е само обид да се направи еден пресек и низ неколку автори, низ неколку века да се даде преглед на основните теми и проблеми кои го опседнувале рускиот ум. Авторот наведува и обработува шест основни проблеми кои ги смета за оригинални и за стожерни. Овој проблемски увид во руската религиска философија претставува реткост не само кај нас, туку слободно може да се каже и пошироко во европската и светската научна јавност.

Монографии:

– Стојанов, Трајче. Et.al. (2020a). *Педагошки факултет, Факултет за образовни науки (1995-2020)*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“. *https://eprints.ugd.edu.mk/27320/*

Трудот претставува монографија за Педагошкиот факултет, т. е. Факултетот за образовни науки, кој го опфаќа периодот од 1995 до 2020 година, подготвена од група автори, во кој кандидатот се јавува и како автор, приредувач, уредник, како и автор на предговорот на истата.

– Стојанов, Трајче. Et. al. (2020b). *Философија во руската литература: Гогољ, Достоевски, Толстој.* Во: *Testamonia Philosophica*. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј", Филозофски факултет, Институт за филозофија, pp. 269-289. https://eprints.ugd.edu.mk/31590/

Монографијата, насловена *Testimonia Philosophica*, е посветена на животот и делото на проф. д-р Вера Георгиева-Петковска, по повод 70 години од нејзиното раѓање, во која, нејзините студенти, чиј ментор била таа на магистерски и докторски студии, приведуваат дел од својата работа, како сведоштво за заедничката работа на полето од заемен интерес. Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов истапува со поглавје за руската философија и литература, насловено како *Философија во руската литература: Гогољ, Достоевски, Толстој,* во кое ги прикажува тројцата руски класици во философско светло, извлекувајќи значајни философски и религиски импликации од нивните книжевни дела.

Поглавја:

– Стојанов, Трајче. Et. al. (2019). *Quo Vadis Europa – Прилог кон историјата и идентитетот на Европа.* Во: *Европска Унија: право и политики*. Центар за анализа на право и политика, Правен факултет, УГД, Штип, pp. 15-41. https://eprints.ugd.edu.mk/31587/

Книгата *Европска Унија: право и политики* е коавторски труд во кој се прави преглед на ЕУ од правен и политолошки аспект. Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е автор на поглавјето за европскиот идентитет, насловено како *Quo Vadis Europa – Прилог кон историјата и идентитетот на Европа.* Во ова поглавје авторот го опишува европскиот идентитет, односно ги истражува конструктите на европскиот идентитет кои опфаќаат три нивоа: политичко-правна процедура за обединување/проширување на Европската Унија; идеите и идеологиите кои се врзуваат со процесот на обединување на Европа и културниот или аксиолошкиот т.е. вредносниот идентитет на Европа. Тргнувајќи од оваа рамка, Стојанов дава краток преглед на досегашниот развој на идентитетот на Европската Унија, проблематизира некои идентитетски позиции на кои се темели или се темелел процесот на обединување на Европа, но и да проектира една можна Европа.

Трудови во списанија, зборници, конференции и симпозиуми:

– Стојанов, Трајче. (2018). *Биоетиката во наставните програми на основните училишта.* In: Bioethics: The sign of a new era, 6-8 Oct 2018, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/31594/

Текстот е своевидна програма за имплементација на Биоетичкото образование на ниво на основно образование. Притоа, се преферира морално воспитание, отколку (био)етичко образование, со оглед на возраста на воспитаниците и природата на нивниот когнитивен и морален развој. Повикувајќи се на сознанијата од развојната психологија и фазите на морален развој, како и на некои документи релевантни за Биоетиката и биоетичкото образование, текстот нуди едно од можните решенија за кроскурикуларно интегрирање на биоетичките содржини во пониските одделенија во нашите училишта.

– Стојанов, Трајче. (2023). *Стоицизмот и Пол Фреир како темели на една современа екопедагогија.* In: International Scientific Conference Ecoanthropology: Between Man and Environment, 30 May - 01 June 2023, Skopje. https://eprints.ugd.edu.mk/31685/

Екопедагогијата е теориски пристап во образованието кој се обидува да го комбинира најважното барање на денешната епоха – еколошката одржливост – со социјалната правда. Оттука, таа ја нагласува важноста од развивање на критичка свест и чувство на одговорност кон природната средина и општеството. На прв поглед ниту бразилскиот теоретичар Пол Фреир, а уште помалку античкиот стоицизам имаат врска со екопедагогијата како современа теорија и пракса. Се разбира, Фреир никаде не го употребува овој поим, а секако ниту стоицизмот, но и и обете можат да бидат од полза при дефинирање на една современа екопедагошка теорија и пракса. Секако дека екопедагогијата има директна релација со идеите на Пол Фреир и дека е можеби и директен резултат на неговата критичка педагогија. Во комбинација со античките идеи на стоицизмот, тие можат да бидат сосема солидна концептуална рамка за промислување на актуелните состојби од екопедагошка перспектива. Во овој труд авторот ги нуди Пол Фреир и стоицизмот како една можна теориска основа на екопедагогијата за одговор на современите образовни предизвици. Од една страна критичката педагогија на Пауло Фреир, кој ја нагласува важноста на образованието како алатка за ослободување и општествени промени, и од друга страна, стоицизмот како философија која ја потенцира важноста да се живее во хармонија со природата и да се развие чувство на одвоеност од материјалните добра, можат да придонесат многу за современата екопедагогија токму преку тоа охрабрување на поединците да развијат подлабока врска со природата и да го разберат влијанието на нивните постапки врз животната средина – заклучува авторот.

– Стојанов, Трајче. (2021). *Космизам као руски трансхуманизам: случај Н. Фјодорова.* In: Felix Romuliana, 20-22 Aug 2021, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/31603/

Овој труд се занимава со поимот на космизмот како своевидна руска верзија на трансхуманизмот. Притоа, авторот образложува некои од основните идеи на рускиот космизам преку идеите на Н. Фјодоров, подложувајќи ги на критичка опсервација, за на тој начин да упати генерална критика кон трансхуманизмот воопшто. Трудот на тој начин претставува вистинска философска критика на трансхуманизмот и тоа од една суштинска, онтолошка перспектива.

– Stojanov, Trajce. (2020). *The Devil`s trade: Transcendence of Freedom for the Immanence of Security.* In: Felix Romuliana, 28-30 Aug 2020, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/31602/

Во овој труд авторот го анализира поимот сигурност и слобода преку теориската рамка на Мишел Фуко. Притоа, се обидува да ја оправда слободата наспроти сигурноста. Впрочем, авторот проф. д-р Трајче Стојанов покажува дека оваа дихотомија, т. е. дилема е лажна. Впрочем, како што вели тој, „сигурноста никогаш не е за поединецот, туку за системот.“ Затоа препорачува: „Подобро да се биде слободен, отколку сигурен.“ https://eprints.ugd.edu.mk/31602/

– Stojanov, Trajce. (2023). *Some philosophical insights into the modern knowledge and education.* In: XL International Scientific Conference: Knowledge without Borders, 07-09 Apr 2023, Srbija. https://eprints.ugd.edu.mk/31622/

Трудот претставува критичко испитување на некои од современите поими за образованието и науката, како „општество на знаење", „учење како да се учи", „критичко мислење", „доживотно учење" и др. обидувајќи се да ги промисли во нивните крајни основи. Се покажува дека овие поими, а со тоа и образовни и научни концепции, не ја издржуваат философската критика. Авторот за секој од овие концепти дава убедлива философска критика, демонстрирајќи како истите неосновано ја димензионираат модерната наука и образование. Укажувајќи на нивните ограничувања, авторот отвора простор за ново промислување на овие области.

– Stojanov, Trajce. (2023). *Failure of Orthodoxy: a political theology and Orthodox Christianity.* Philosophica International Journal of Social and Human Sciences. ISSN 1857-9272 https://eprints.ugd.edu.mk/31605/

Трудот претставува продолжување на истражувањата на авторот на слична тема. Впрочем, односот на религиското и политичкото се јавува во многу авторови референци, на кој тој постојано се навраќа. Истражувањата се дел од она што се нарекува политичка теологија и како такви се актуелни во современите политолошки, но и философски и религиски иследувања. Од Карл Шмит наваму, политичката теологија е предизвикувачко поле на интерес, а авторот проф. д-р Трајче Стојанов дава значаен прилог во оваа област кај нас.

– Stojanov, Trajce. (2022). *An Orthodox interpretation of J. L. Nancy`s community as togetherness.* In: Felix Romuliana, 02-04. 09. 2022, Srbija. https://eprints.ugd.edu.mk/31621/

Трудот претставува интересен обид да се интерпретира философијата на Жан Лук Ненси од една православна перспектива. Имено, поимот на заедница кај Ненси, авторот Трајче Стојанов, го става во еден православен контекст и го транспонира во поимот соборност, како дел од православната христијанска мисла. На овој начин, смета авторот, се решаваат дилемите во заедницата, поставени од францускиот мислител Ненси.

– Stojanov, Trajce. (2022). *Wittgenstein's word vs. children`s world.* In: Philosophy with children: accomplishments and projections, 14-15. 10. 2022, Sofija, Bulgaria. https://eprints.ugd.edu.mk/31608/

Трудот е дел од философската дисциплина философија со деца и претставува теориски, но и практичен увид во јазичките игри на Видгенштајн во однос на когнитивниот развој на децата. Развојот на говорот кај децата не кореспондира со разбирањето на Видгенштајн за јазикот и границите на јазикот како граници на светот. Со тоа авторот изнесува провокативен став дека целокупниот процес на социјализација и учење на правилата на јазикот, впрочем претставуваат ограничувања на детската креативност, иновативност и критичност во перцепцијата на светот. Трудот нуди одлична теориска база за подетални иследувања не само за философијата, туку и за педагогијата, а би рекле и за лингвистиката, но и невронауките.

– Stojanov, Trajce. (2022). *Plato and Aristotle as cultural paradigms.* In: Seventh International Philosophical Dialogue "East–West", 5–7 Oct 2022, Skopje. https://eprints.ugd.edu.mk/31607/

Платон и Аристотел не се само антички мислители, тие, според авторот, се културни парадигми. Повторно навраќајќи се на политичката теологија, авторот се обидува во интерпретацијата на политичкиот и културниот феномен да досегне сè до античка Грција и да ги понуди философиите на Платон и Аристотел како интерпретативни рамки на културата и политиката во современиот свет, поточно од нивниот философски хабитус да го синтетизира современиот етос.

– Stojanov, Trajce. (2022). *Meaning of life and addictions: Philosophical reflections.* In: The 13th Edition of the International Conference "Social Work in the Addictions and Health Care – Interdisciplinary Collaboration to Improve Quality of Services and Quality of Life", 9th - 10th of December 2022, Alba Yulia, Romania. https://eprints.ugd.edu.mk/31606/

Во овој труд, авторот повикувајќи се на Кјеркегор, се впушта во анализа на зависностите од една егзистенцијалистичка перспектива. Користејќи се со сознанијата од философо-терапијата, авторот го нуди учењето на егзистенцијалистот Кјеркегор за смислата, како начин за надминување на зависностите. Преку конкретна анализа на случај, авторот покажува како барањето и наоѓањето смисла на егзистенцијата, како философска категорија, е можно намалување или надминување на зависноста. Трудот претставува интересен пример како може философската терапија да биде користена во третман на разни девијации.

– Stojanov, Trajce. (2021). *Св. Климент како дел од предисторијата на македонската философија.* Годишен зборник на Факултетот за образовни науки. ISSN 1409-9187. https://eprints.ugd.edu.mk/31604/

Свети Климент не е само просветител и основач на првиот словенски универзитет во Охрид. Тој не е само добар, морален лик, туку е и првиот етичар кој ги поставил темелите на една оригинална теорија во Етиката. Можеме да кажеме дека една третина од неговите повеќе од сто текстови се етички трудови. Оттука, може слободно да се каже дека свети Климент е нашиот прв етичар, основоположник на Етиката како наука за словенскиот народ. Овој труд ќе ја подвлече таа улога на св. Климент и ќе се обиде да ја отслика основата на неговото етичко учење, прикажувајќи го св. Климент како дел од она што авторот ќе го нарече „предисторија" на македонската философија. Трудот во таа смисла дава значаен прилог во идните иследувања и систематизации на македонската философска мисла.

– Stojanov, Trajce. (2018). *Bioethics as Biopower: a view from an Eschatological perspective.* In: Fourth International Philosophical Dialogue "East-West" Bioethics on Crossroads, 10.03.2018, Skopje. https://eprints.ugd.edu.mk/31596/

Во овој труд авторот проф. д-р Трајче Стојанов прави анализа на современите сфаќања на биоетиката, притоа третирајќи ја како „биомоќ". Поаѓајќи од теориската рамка на Мишел Фуко, авторот ги третира некои од најновите сознанија и ставови на биоетиката како биополитичка моќ во Фукоовска смисла, со тоа отворајќи

нови и интересни перспективи за денешната биоетика. Авторот покажува дека многу од сознанијата на денешната биоетика можат да бидат опасни и во суштина ретроградни, кои наместо да го афирмираат животот, го девалвираат. Ова авторот го прави од една есхатолошка перспектива на животот, како единствено можна, според него.

– Stojanov, Trajce, Donev, Dejan. (2020). *Possibility of having (bio)ethical education in high schools and faculties in Macedonia.* In: OSJEČKI DANI BIOETIKE, 06-08.11.2018, Osijek. https://eprints.ugd.edu.mk/31595/

Во овој коавторски труд е прикажана можноста за воведување биоетичко образование во македонските средни училишта и факултети. Трудот прави преглед на досегашната состојба и нуди идни перспективи, пришто авторите инсистираат на специфичен, кроскурикуларен пристап во воведувањето на биоетичкото образование.

– Stojanov, Trajce. (2022). *Against Political Correctness.* In: Social Changes in the Global World - Ninth International Scientific Conference, Stip, N. Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/31586/

Во овој труд авторот се впушта во критичка анализа на можеби најфреквентниот, но и најспорниот поим во денешната политика, „политичката коректност." Приведувајќи низа примери, авторот го доведува поимот до својот апсурд, а ползувајќи се со теориската рамка на Жак Рансиер и неговиот поим „дисенсус", авторот го врамува политичкото токму како поле на дисенсус и оттука го исклучува поимот на политичка коректност.

– Stojanov, Trajce. (2022). *Criticism of critical thinking.* Panoniana: Journal of Humanities, 6 (1/2022). pp. 151-166. https://eprints.ugd.edu.mk/31585/

Концептот на критичко мислење денеска е особено популарен. Нема учебник за педагогија или философија на образование во кои овој концепт не е наведен како образовна цел број еден. Но, како што вели авторот: „ако критиката е доследна, таа треба да биде радикална", па во таа смисла го подложува на критичка анализа и концептот за критичко мислење. Провокативно, се покажува дека критичкото мислење не го издржува тестот на критиката.

- Stojanov, Trajce. (2022). *Dostoyevsky - a philosopher?* Palimpsest: International Journal for Linguistic, Literature and Cultural Research, 7 (14). pp. 137-149. ISSN 2545-3998. https://eprints.ugd.edu.mk/31584/

Фјодор Михајлович Достоевски е книжевник. Пишувал романи. Не напишал ниту едно дело кое од денешна перспектива може да се класифицира како философско. Но, и покрај тоа, многумина автори, како руски, така и западни, многу често го вклучуваат во историјата на руската философија. Дури, одредени историчари на философијата му отстапуваат место во своите прегледи на руската философија. Имено, некои од најзначајните истории на руската философија го обработуваат Достоевски како еден од философите, рамо до рамо со Берѓаев, Фјодоров, Соловјов и останатите руски мислители. Од друга страна, пак, низа други автори не го третираат како философ и го исклучуваат од нивните монографии за

историјата на руската философија. Авторовата позиција во овој труд е дека Достоевски сосема легитимно може да биде третиран како философ. Во трудов, авторот се обидува да ги лоцира аргументите за тоа и заклучува дека Достоевски може да се третира како философ сосема легитимно, во двојна смисла – проблемска (содржинска) и историска (формална). Хипотезата која се брани во трудов е дека Достоевски може да се смета за философ, дури и во една класична смисла на значењето на тој поим, особено, во доба на постмодерната, кога жанровските, но и дисциплинарните граници се растегнати, а мултидисциплинарноста и плуриперспективноста се преференци во теориските пристапи.

Публикации кои претходно се евалуирани, во периодот пред 2018:

Книги, монографии и поглавја од книги

Книги:

– Стојанов, Трајче. (2008). *Достоевски: од подземјето до Богочовекот*. Скопје: Аз-Буки.

– Стојанов, Трајче. (2016). *Егзистенцијалии: џебна философија во стихови.* Штип: Национална установа – Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“.

– Стојанов, Трајче. (2008). *Достоевски: Од подземјето до Богочовекот.* Скопје: Аз-Буки.

– Стојанов, Трајче. (2018). Мисли за воспитанието: практикум по философија. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“.

Поглавја:

– Stojanov, Trajce. Et al. (2017). *Kierkegaard Research in Macedonia.* In: Kierkegaard Research: Sources, Reception and Resources Volume 19, Tome V. Kierkegaard Research: Sources, Reception and Resources, 19 (5). Routledge, London and New York, pp. 7-11. ISBN 978-1-138-20951-0 http://eprints.ugd.edu.mk/19841/

– Стојанов, Трајче. Et al. (2015). *Преглед на теории те за мултикултурализмот, развој на интеркултурните компетенции и превенција на стереотипите и предрасудите.* In: Теориски и практични погледи за примена на меѓуетничката интеграција во наставничките факултети. МЦГО-УСАИД, Скопје, pp. 28-55. ISBN 978-608-4529-32-3. http://eprints.ugd.edu.mk/19847/

Трудови во списанија и од конференции, симпозиуми и семинари:

- Стојанов, Трајче. (2013). Русская философия сегодна. In: Философијата денес: Конференција по повод Светскиот ден на философијата, 21 Nov 2013, Филозофски факултет, Скопје. http://eprints.ugd.edu.mk/19888/
- Стојанов, Трајче. (2015). Во одбрана на Ex Cathedra. In: Научно-стручна трибина на тема „Наставникот – некогаш, денес, утре“ (04 Oct 2013, Stip, R. Makedonija). http://eprints.ugd.edu.mk/19914/

- Stojanov, Trajce. (2015). Ethics as teaching. In: International scientific conference: Education in XXI century – conditions and perspectives –, 24-25 Sept 2015, Stip, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19909/

- Stojanov, Trajce. (2015). Stoicism and its Influence on the Roman Law. International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR), 23 (1). pp. 88-92. ISSN 2307-453. http://eprints.ugd.edu.mk/19876/

- Стојанов, Трајче. (2015). Евроазиство – третиот пат на Русите. In: Симпозиум на тема Философија и политика по повод Светски ден на философијата, 19-20 Nov 2015, Skopje, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19896/

- Стојанов, Трајче. (2015). Руската религиска философија и современата наука: некои аналогии. In: Прв Меѓународен философски дијалог Исток-Запад: Симпозиум Наука и религија, 2-4 Sept 2015, Skopje, Sveti Nikole, Ohrid, Macedonija. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19897/

- Стојанов, Трајче. (2016). Од екоетика до екосвест. In: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи. Научно-стручна конференција со меѓународен карактер, 14 May 2014, Stip, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19916/

- Stojanov, Trajce. (2016). St. Kliment as Ethicist. In: Меѓународна научна конференција Климентовото дело, 23-24 June 2016, Stip, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19886/

- Stojanov, Trajce. (2016). Uloga „Ruske ideje“ u suvremenom ruskom identitetu: tri izvora ruskog totalitarnog narativa. In: Balkanske zemlje između Rusije i EU – „Meki Trbuh“ Europe?, 17 Nov 2016, Velika dvorana Školske knjige, Zagreb. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19871/

- Stojanov, Trajce. (2016). Vindiciae Contra Tyrannos: Right of tyrannicide in the Medieval Christian and Islamic political-legal philosophy. In: Second International Philosophical Dialogue East-West Law between Politics and Ethics, 05-07 Oct 2016, Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19885/

- Стојанов, Трајче. (2016). Достоевски како литерализација на философијата на Соловјов. In: Прва меѓународна научна конференција – ФИЛКО: филологија, култура и образование, 18-19 March 2016, Stip, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19874/

- Стојанов, Трајче. (2016). Една можна критика на Бахтиновата интерпретација на Достоевски. Palimpsest International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research, 1 (2). pp. 115-126. ISSN 2545-3998 http://eprints.ugd.edu.mk/19875/

- Стојанов, Трајче. (2016). Образованието како место за изградба на добар граѓанин. In: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи. Научно-стручна конференција со меѓународен карактер, 14 May 2014, Stip, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19915/

- Стојанов, Трајче. (2016). Платон vs. Аристотел: философско-религиските основи на културните разлики во Европа. In: Седма меѓународна научна конференција: Меѓународен дијалог: исток – запад» (психологија, филозофија, лингвистика, културологија и образование, 4 June 2016, Sveti Nikole, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19898/

- Стојанов, Трајче. (2017). Aristotelov »katolicizam« i Platonovo »pravoslavlje« – zapadni racionalizam i istočni misticizam kao ontološke diferencijacije europske kulture. In: XI.Mediteranski korijeni filozofije, 6–8 Apr 2017, Split, Croatia. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19861/

- Stojanov, Trajce, Soluncev, Risto. (2017). Etho-poietics and Anti-political Anarchism. In: Kierkegaard Year 2017 6th International Philosophical Symposium of Miklavž Ocepek , 8-12 Sept 2017, Škocjan, Trieste & Cankarjev dom, Ljubljana, Slovenia. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19842/

- Stojanov, Trajce. (2017). New Atheism as Neoliberal Imperialistic Tool. In: Fourth International Scientific Conference: Social Change in the Global World, 6-7 Sept 2017, Stip, Republic of Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19880/

- Stojanov, Trajce. (2017). On some goals of Ethical education. In: Third International Philosophical Dialogue East-West: Symposium on Philosophy of Education & Philosophy in Education, 04-06.10.2017, Skopje, Bitola, Ohrid R. Macedonia. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19887/

- Stojanov, Trajce. (2017). One Foucauldian analysis of atheism and the notion of sovereignty. Balkan Social Science Review, 10. pp. 77-91. ISSN 1857- 8772. http://eprints.ugd.edu.mk/19853/

- Stojanov, Trajce. (2017). Schools for Intercultural Education: from Multiculturalism to Interculturalism. In: Fourteenth International Scientific Conference: The Power of Knowledge, 28 Sept -01 Oct 2017, Agia Triada, Thessaloniki, Greece. http://eprints.ugd.edu.mk/19878/

- Stojanov, Trajce. (2017). Terrorism: some philosophical and ethical dilemmas. In: V. International Political Science Conference, 08-09 Dec 2016, Istanbul, Turkey. http://eprints.ugd.edu.mk/19864/

- Стојанов, Трајче. (2017). Култивирање на разумот за јакнење на демократските капацитети во мултикултурно општество. In: 5th International Scientific Conference: „Meeting point and Cultural Divergences in the Balkans", 27-28 Oct 2017, Tetovo, Macedonia. http://eprints.ugd.edu.mk/19879/

- Стојанов, Трајче. (2017). Мишел Фуко на пример: Новиот атеизам како дискурс на моќ. Годишен зборник 2017, Правен Факултет, 1 (7). pp. 254-265. http://eprints.ugd.edu.mk/19881/

- Stojanov, Trajce. (2018). Typical problems in Russian religious philosophy. In: 9th International Scientific Conference «International dialogue: east-west», 20-21 Apr 2018, Sveti Nikole, Republic of Macedonia. (In Press). http://eprints.ugd.edu.mk/19882/

- Stojanov, Trajce. *Philosophical system of Dostoevsky – an attempt of reconstruction* / *„Filozofski sistem Dostojevskog (pokušaj rekonstrukcije)"* Diacovensia, vol.18, No. 1 197–208 p.

- Stojanov, Trajce. *Problems of Russian identity in the eyes of a foreigner*, Proceedings of the Russian academy of sciences, Moscow, 2010, 618 p. / „Проблемы русской идентичности в восприятии иностранца"*Славянский мир в третьем тысячелетии. Славянские народы: векторы взаимодействия в Центральной, Восточной и Юго-Восточной Европе*, Учреждения Российской академии наук Института славяноведения РАН , Москва, 2010 618 с.

- Stojanov, Trajce. *Philosophical mind, Writer`s Eye*, at International Dostoevsky society conference, Naples, Italy, 2010.

- Stojanov, Trajce. *Ontology of culture: religious fondation of cultural identities*, International conference: 16-th Days of Franje Petric, Cres, Croatia.

- Stojanov, Trajce. *Today`s citizen in ex republic: Macedonian issue*, 3-th International Slavic conference, Nikshich, Montenegro, 2010 / Sadašnji državljanin u bivšoj republici", T. Stojanov, O. Cackov, Međunarodni slavistički skup, III Njegoševi dani, од 2-4 Септември, 2010, Никшиќ, Црна Гора.

- Stojanov, Trajce. *Overview of Russian religious philosophy and its characteristics*, Philosophy journal [Skopje], No. 19 49-83 p. / „Преглед на руската философија и утврдување на нејзините особености." *Филозофија* [Скопје], бр. 19 (септември 2006), 49–83.

- Stojanov, Trajce. *Mystical anthropology of deification*, Philosophy journal [Skopje], No. 17, march, 2006, 89-115 p. / „Мистична антропологија на обожувањето. ") *Филозофија* [Скопје], бр.17 (март, 2006), 89–115**.**

- Stojanov, Trajce. *The Tree Harsh Realists-Kierkegaard, Nietzsche and Dostoyevsky,* "SUM"- Art magazine, [Stip] no.31(2001), page 120-129.

- Stojanov, Trajce. *Art as act of Eros – Plato on love,* "SUM"- Art magazine, [Stip] no.38(2003), page 109–113.

- Stojanov, Trajce. *Scientific discovery – Philosophical problem or not?* Annual Miscellany of Pedagogical Faculty [Stip].

- Stojanov, Trajce. *Viva L'art pour L'art,* "SUM" – Art magazine, [Stip] no.39(2003), page 99-101.

- Stojanov, Trajce. *Sketch of a nihilism,* „Education" – Journal for education [Stip] no.3 page 88-92.

- Stojanov, Trajce. *Kuhn, Popper and Faerabend on Logic of scientific discovery,* „Philosophy Journal", [Skopje] no 8, page 109–118.

- Stojanov, Trajce. *Sketch of a teleology,* „Education" – Journal for education [Stip], no.4-5 page 126–129.

- Stojanov, Trajce. *Apophatism (Negative theology) as source and foundation of Orthodox mystic,* „Trinity" – Journal of Orthodox culture [Stip], no.12 page 33-37.

- Stojanov, Trajce. *Plato, Neo-Platonism and Christianity,* „Trinity" – Journal of Orthodox culture [Stip], no.13 page 29–38.

Презентираниот увид во научноистражувачкиот опус на кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов, говори дека станува збор не само за вреден и плоден автор, туку и за автор кој има дадено особен придонес во развојот на философската, но и педагошката мисла кај нас, обработувајќи важни теми и проблеми во својата научна работа, кои можат да бидат од вонредно теориско-практично значење за нашата научна, но и општествено-политичка стварност. Интензивната и забележителна меѓународна активност, пак, говори дека кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов се пројавува и на меѓународната научно-философска сцена, како вреден претставник на неговата институција. Мора да се забележи дека неговите теориски огледи ги следат современите текови на философската мисла, не само во однос на актуелни мислители, туку и во однос на актуелни философски дисциплини. Некои од проблемите, авторите, но и философските дисциплини со кои кандидатот се занимава се пионерски за нашата интелектуална сцена. Во она, пак, што е потесна специјалност на кандидатот, руската религиска мисла, несомнена е темелитоста, широчината и длабочината на сознанијата кои кандидатот ги нуди. Неговата тритомна студија за руската религиска философија е маркантен, капитален труд од огромно значење за домашната философија. Севкупно, кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е профилиран автор и истражувач кој цврсто се има етаблирано во научната јавност кај нас и пошироко.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Својата активност, кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов ја остварува и во делот на стручно-апликативната и организациско-развојната дејност. Тука ќе издвоиме некои од позабележителните во периодот од последните пет години (2018-2023).

Национални проекти:

– Проф. д-р Трајче Стојанов бил раководител на тимот за *Развој на стандарди за интеркултурно образование*, кои се усвоени како официјален документ на Министерството за образование и наука. https://eprints.ugd.edu.mk/31597/

– Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е дел од тимот *Ревизија на постојните програми од прво до четврто одделение, основно образование*, во експертска група формирана од Министерството за образование, кое до крајот на 2019 работеше на реформа на основното образование во државата. https://eprints.ugd.edu.mk/31600/

– Обучувач на наставниците во Р Македонија, во рамките на програмата на БРО на тема: *Современи концепти за средното образование – новата улога на наставникот и новите стратегии на поучување и учење.* https://eprints.ugd.edu.mk/31589/

Од меѓународните проекти ги наведуваме следниве, во кои кандидатот се јавува и како раководител и како истражувач:

– (2020) *Форум: Млади, семејство, деца/Форум «Молодежь.Семья.Дети*. Проектот е на Социјално-педагошкиот институт од Москва, со наслов: „Форум: Млади, семејство, деца", победник на националниот серуски конкурс за проекти на образовни институции за 2020 година организиран од Федералната агенција за млади на Русија (Росмолодеж). Факултетот за образовни науки, преку професорот Трајче Стојанов, учествува, заедно со десет студенти, во истражувачките активности на темата, како и на завршниот настан во Москва, Русија. https://eprints.ugd.edu.mk/31599/

– (2022) *EU eHealth law and Public Health.* Ова е проект од програмата Jean Monnet во кој кандидатот е вклучен како истражувач на теми од биоетиката и медицинската етика. https://eprints.ugd.edu.mk/31126/

– (2021) *European equalists* е Erasmus K2 проект за родова еднаквост, во која проф. д-р Трајче Стојанов е истражувач на тема еднаквоста во училиштата. https://eprints.ugd.edu.mk/31248/

– (2023) *Sun in the age – Mindfulness for resilience*. Erasmus K2 проект, во кој кандидатот се јавува во улога на истражувач. https://eprints.ugd.edu.mk/31617/

– (2023) *Digital Teachers-Classrooms Without Borders Created with Digital Technologies*. Erasmus K2 проект за зајакнување на дигиталните компетенции на наставниците. https://eprints.ugd.edu.mk/31616/

Кандидатот се јавува и како рецензент на бројни трудови од референтни списанија, но и на книги, студии и монографии.

1. Рецензент на книгата *Размисли за образованието* од проф. д-р Кирил Барбареев.

2. Рецензент на учебник по *Етика во религиите.*

3. Рецензент на научни трудови во списанија и зборници, приведени во поднесената документација за избор.

Кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е член на повеќе уредувачки одбори на стручни и научни списанија, како:

1. *Филозофска трибина*, ФДМ, Скопје

2. *Воспитание*, ФОН, Штип

3. *Годишен зборник* на ФОН, Штип

4. *Монографија* на ФОН.

Ментор и член на одбрана на дипломски, магистерски и докторски дисертации, како на неговиот, матичен универзитет, така и на други институции во земјата. Така, со Одлука на ННС на Институтот за македонска литература – Скопје, од 23.9.2020, е избран за член за одбрана на докторска дисертација на м-р Татјана Миљовска.

Кандидатот д-р Трајче Стојанов е член на неколку професионални организации во земјава и странство:

– Философско друштво на Македонија;

– Россиискoе философское общество;

– Dostoevsky Society;

– Kierkegaard Society.

Се јавува и како волонтер и член на УО во неколку локални, домашни НВО-организации.

Во својата матична институција, кандидатот д-р Трајче Стојанов е член на неколку универзитетски и факултетски тела и комисии:

– Член на ННС на ФОН;

– Член на Универзитетски сенат при УГД;

– Шеф на Институтот за применета философија и етика.

Ментор е на студенти на прв и втор циклус, како и на специјалистички студии, како и член на комисии за одбрана на магистерски и докторски дисертации, со што дал значаен придонес во развој и промовирање на научен подмладок.

Кандидатот д-р Трајче Стојанов својата стручно-апликативна дејност ја остварува и како истражувач и визитинг предавач на неколку домашни и странски институции:

– Institute for European and Globalization Studies /Institut za Europske i Globalizacijske Studije. http://www.inegs.com/multimedia/studije/department_ii_associates.pdf

– International Slavic University „Gavrilo Romanovich Derzhavin", Official Russian University in Sv. Nikole/Bitola, Macedonia.

Се пројавува и како автор на неколку статии во научно-популарни ревии, но и бројни анализи во колумни во дневно-политички весници. Неговата научно-популарна и колумнистичка дејност е забележителна:

– Нова Македонија. https://novamakedonija.com.mk/mislenja/kolumni/ruska-ideja-neoevroazijci/

– Премин

- Rossiyskaya gazeta, project RBTH, Macedonia https://mk.rbth.com/news/2013/02/01/nova_rubrika_na_nasata_internet-stranica_so_interesni_avtori_17981, http://ruskarec.mk/blogs/trajce_stojanov

- Faktor, portal www.factor.mk, http://faktor.mk/?s=%D0%A2%D1%80%D0%B0%D1%98%D1%87%D0%B5+%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%98%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2

– Slobodna Dalmacija, Croatia http://www.slobodnadalmacija.hr/

– GeopolitikaNews http://geopolitika.news/analize/prof-dr-sc-trajce-stojanov-makedoniji-preostaje-jos-jedino-da-se-samoukine/

Од вкупната актива во делот на стручно-апликативната и организациско-развојната дејност, евидентно е дека кандидатот д-р Трајче Стојанов не е само вонредно продуктивен, туку е присутен со својата експертиза во поширокатa социјално-политичка стварност, активно работејќи не само во потесно стручните, туку и во пошироките и јавно-општествени кругови. Со тоа, кандидатот д-р Трајче Стојанов се јавува како општествено ангажиран интелектуалец. Неговиот придонес во полето на философската мисла, во областа на образованието, но и во социјално-политичкиот ангажман е несомнен. За тоа секако говорат и бројните награди и признанија.

Награди и признанија:

– (2019) *Плакета за особен придонес за развој на образованието и науката*, доделена од Здружението на новинари ЗНМ – Исток.

– (2020a) *Осмоноемвриска награда* на Општина Штип, за заслуги во областа на науката и образованието.

– (2020b) *Медал Достоевски* за особен придонес за промоција на руската литература и култура, доделен од Министерството за култура при Руската Федерација.

Конечно, како потврда за неговата наставна и научна вредност во пошироки, меѓународни рамки, проф. д-р Трајче Стојанов е избран за:

(2020c), Professor Honoris Causa / почесен професор на Социјално-педагошкиот институт во Москва, Руска Федерација.

Од севкупната активност во стручно–апликативната и организационо-развојната дејност, може да се заклучи дека кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов демонстрира убедлив потенцијал за апликација на своите теориски и научни достигнувања со што дава несомнен придонес не само на планот на образованието и науката, туку со својот општествен ангажман е видлив не само кај стручната, туку и кај пошироката јавност, што е верификувано и со добиените признанија за неговата работа.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование на Р Македонија („Службен весник на Р Македонија, бр, 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 13/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 20/16, 120/16 и 127/16), Правилникот за критериуми и постапки за избор на наставно-научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип (Универзитетски гласник бр. 50 од јуни 2021 година) и распишаниот Конкурс на 28.4.2023 година, а врз основа на севкупната активност и постигнати резултати на кандидатот д-р Трајче Стојанов,

Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Трајче Стојанов целосно ги исполнува критериумите за избор во звање редовен професор. Анализата на приложените документи кои се однесуваат на научно- истражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност покажуваат дека кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов е одговорен и креативен наставник вклучен во бројни наставни, стручни и организациски активности на Факултетот за образовни науки и воопшто на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип. Прикажаните резултати од научноистражувачката работа покажуваат дека станува збор за посветен, креативен и веќе етаблиран научен работник во пошироките домашни, но и странски научни кругови, кој активно истражува и твори во неколку значајни и меѓусебно тесно поврзани дисциплини од филозофскиот корпус и кој дава особен научен теориско-практичен придонес во истите. На овој начин, како и преку неговата интензивна меѓународна активност и членства во бројни еминентни организации и асоцијации од областа на филозофијата, но и педагогијата, проф. д-р Трајче Стојанов значајно придонесува во промоција и афирмација на македонската филозофска наука. Со континуираните обуки, специјализации, специјалистички престои и семинари, но и публикации во Русија, САД, разните конференции и симпозиуми во Регионот, Европа и светот, кандидатот д-р Трајче Стојанов се етаблира во научните кругови како сериозен истражувач со континуираната желба за усовршување и промоција. Наведените активности ја одразуваат неговата заложба за перманентен личен и професионален развој, но истовремено и за афирмација и развој на капацитетите на институцијата во која работи и твори. Во оваа насока е и неговата вклученост во бројните организациско-развојни активности и проекти на Универзитетот, како и наведените стручно-апликативни дејности и резултатите од истите. Неговата меѓународна активност со вклученоста во неколку Еразмус проекти му овозможуваат апликација на научните достигнувања во меѓународни рамки.

Неговиот ангажман, пак, во поширокиот општествен простор, го прават видлив за пошироката јавност и говорат за фактот дека проф. д-р Трајче Стојанов е етаблиран, не само во експертската јавност, како научник, туки и како општествено ангажиран интелектуалец. Впрочем, бројните награди и признанија, како и изборот за Professor Honoris Causa / почесен професор во Москва, Руска Федерација, Осмоноемвриската награда на Општина Штип и другите признанија говорат токму за тоа.

Врз основа на претходно наведеното, т. е. врз основа на остварените резултати во полето на наставно-образовната (НО), научноистражувачката (НИ), стручно-апликативната и организационо-развојната дејност (САОР), Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки да го усвои нашиот предлог **кандидатот проф. д-р Трајче Стојанов да се избере во звање редовен професор за наставно-научната област *историја на филозофијата* и *етика* на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

проф. д-р Дејан Донев, редовен професор, претседател, с.р;

проф. д-р Сузана Симоновска, редовен професор, член, с.р;

проф. д-р Ристо Солунчев, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
	Избор во звање вонреден професор	40				40
	ВКУПНО					**40**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Монографија или научна книга (Трајче Стојанов (2019), Т.1., Трајче Стојанов (2019), Т.2. Трајче Стојанов (2019), Т.3.)	3	10			30
2	Дел од монографија или научна книга (Стојанов, Трајче Et.al. (2020b), Стојанов, Трајче Et.al. (2019)	2	6			12
3	Научен труд објавен во меѓународно списание (прв автор) (1,2,3,4,7,8)	6	9			54
4	Научен труд објавен во меѓународно списание (втор автор) (6)	1	6			6
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови на научен собир (5,9,10)	3	2			6
6	Одржано предавање по покана на научна институција			1	3	3
7	Учество во научен собир со реферат			1	2	2
8	Одбранета докторска теза	1	8			8
9	Раководител на научен проект	1	6			6
10	Учесник во научен проект	1	2			2
11	Член на уредувачки одбор на научно списание	2	2			4
12	Награди-признанија за научни достигнувања	2	5	2	10	30
13	Студиски престој во странство			8		8
14	Рецензент на научен труд	1	1			1
	ВКУПНО					**172**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Книга/Учебник (Стојанов, Трајче (2023).	1	10			10
2	Стручна монографија (Стојанов, Трајче Et.al. (2020a)	1	6			6
3	Труд во научно популарно списание	3	2			6
4	Пленарно предавање на стручен собир	1	2			2
5	Учесник во научен проект			3	8	24
6	Изработен и рецензиран програмски пакет	1	3			3
7	Елаборати и експертизи (обука)	2	2			4
8	Член на универзитетски тела (сенатор)	1	5			5
9	Член на факултетски тела (член на ННС, член на катедра, комисија за студентски барања)	3	2			6
10	Шеф на институт	1	4			4
	ВКУПНО					**70**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**282**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ДВАЈЦА НАСТАВНИЦИ ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПУЛМОЛОГИЈА СО ФТИЗИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2002-123/7 од 5.5.2023 година донесена на 302. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 5.5.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на двајца наставници во насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област пулмологија со фтизиологија (30218) на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, во следниот состав:

1. проф. д-р Јордан Минов, редовен професор за наставно-научната област трудова медицина, вработен на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – претседател;
2. доц. д-р Марјан Балоски, насловен доцент за наставно-научната област пулмологија со фтизиологија, вработен во ГОБ „8-ми Септември“ во Скопје – член;
3. доц. д-р Тања Анѓушева, насловен доцент за наставно-научната област кардиологија, вработена во Клиника „Жан Митрев“ во Скопје – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Слободен печат” и „Коха“ на 13.4.2023 година и во предвидениот рок се пријавија:

1. Асистент д-р Зорица Нановиќ
2. Асистент д-р Даниела Буклиоска Илиевска

Врз основа на приложената документација од кандидатите, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов:

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатката д-р Зорица Нановиќ е родена на 30.1.1969 година во Скопје, каде со одличен успех завршува основно образование. Средното образование за лабораториски техничар во МУЦ „Д-р Панче Караѓозов“ во Скопје го завршува како ученик на генерацијата.

На Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, дипломира во 1997 година со просечен успех **9,81**. Учествува во базични и клинички истражувања чии резултати усно ги презентира на студентските конгреси по медицина. Во 1992 година поминува еден месец на студентска размена во Policlinico San Matteo, Chirurgia patologica II, **Università degli studi di Pavia**, во Павиа, Италија.

На Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза ц.о. Скопје се вработува на 22.4.2000 година како доктор по медицина, а во 2008 година ја завршува специјализацијата по интерна медицина. Како специјалист по интерна медицина, во периодот 2008 – 2017 година го стекнува следното работно искуство:

– Работа на пет клинички оддели: Акутни белодробни болести и ултрасонографија, Хронични белодробни заболувања со радиологија, Интензивна нега со биохемиска лабораторија, Оддел за туберкулоза со микробиолошка лабораторија, Дневна болница со бронхоскопија.

– Менаџмент на амбулантски пациенти (интерна медицина, пулмологија).

– Самостојна проценка и следење на амбулантски и хоспитализирани пациенти со интерстицијални белодробни болести, ХОББ, астма, долнореспираторни инфекции и белодробен карцином; спроведување на функционална пулмолошка проценка (спирометрија и анализа на крвни гасови, тест за бронхопровокација со метахолин, кожни prick тестови, дифузија), толкување на рентгенграфија на граден кош, ЕКГ и лабораториски анализи; дијагностичка и терапевтска торакоцентеза, толкување на анализи на плевралната течност; препишување лекарски рецепти и советување на пациентите за прашања од областа на здравствената едукација.

– Самостоен бронхоскопист во Кабинетот за бронхоскопија (од 2008 година), со повеќе од 1000 самостојни бронхоскопии.

– Целосен третман на туберкулозата (дијагноза, терапија, следење, активно испитување контакти, превенција), вклучувајќи и резистентни форми на ТБ (MDR-TB, XDR-TB, итн.).

– Третман на ТБ инфекција (ТБИ) (скрининг, дијагноза - со интерпретација на IGRA-тестови, терапија, следење).

– Координација со други специјалисти за конзилијарен и мултидисциплинарен пристап во третманот на болестите и коморбидитетите.

Во периодот 29.11.2017 – 21.1.2020 година е Раководител на Одделот за туберкулоза со микробиолошка лабораторија, а од 21.1.2020 година е Раководител на Одделот за акутни белодробни болести и ултрасонографија. Од септември 2020 година до април 2022 година работи како Раководител и водач на тим за комплетен третман на болните со Ковид-19, во Ковид-центарот на ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза.

Докторска дисертација пријавува во 2016 година на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје. Докторските студии ги завршува со просечен успех **9,71**, а дисертацијата на тема „**Компаративна студија на дијагностичките постапки за молекуларна брза директна детекција на *Mycobacterium tuberculosis* complex и резистенцијата кон рифампицин со класичните микробиолошки методи кај белодробна туберкулоза**" ја брани на 27.5.2019 година пред Комисијата во состав: проф. д-р Горица Брешковска (претседател), проф. д-р Бисерка Ќаева-Јовковска (член), проф. д-р Милена Петровска (ментор), проф. д-р Сашо Панов (член), проф. д-р Лилјана Симоновска

(член). Со тоа се стекнува со научниот степен доктор на медицински науки – клиничка медицина од областа на пулмологијата.

На 17.2.2021 година е избрана за асистент на Катедрата за интерна медицина на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од наставно-научната област интерна медицина.

На 17.5.2022 година е промовирана во звање примариус од министерот за здравство на Република Северна Македонија.

Своето образование во континуитет го надоградува преку студиски престои во странство, континуирана медицинска едукација и сертифицирани тренинзи и работилници.

Кандидатката активно се служи со англиски, српски и хрватски јазик.

Општи услови за избор:

– **Просечен успех:** остварен просечен успех од **9,81** на студиите од прв циклус и **9,71** на студиите од трет циклус на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

– **Научен степен:** на 27.5.2019 год. одбранета докторска дисертација на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на тема: „**Компаративна студија на дијагностичките постапки за молекуларна брза директна детекција на *Mycobacterium tuberculosis* complex и резистенцијата кон рифампицин со класичните микробиолошки методи кај белодробна туберкулоза**“, со што се стекнува со научниот степен доктор на медицински науки – Клиничка медицина од областа на Пулмологијата.

– **Претходен избор во звање:** со Одлука број 02-602/38 од 17.2.2021 година на Наставно-научниот совет на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избрана за асистент по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА.

– **Објавени научни трудови во референтна научна публикација во изминатите 5 години:**

Бр.	**Автор**	**Наслов**	**Списание**	**Година на излегување на списанието**
1.	Gjuzelova, AA., Nakova, VV., **Nanovic, Z.,** et al.	Association of Inflammatory Markers with Disease Severity and Outcome in Covid-19 Patients	Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki), 2023; 44(1):89-95.	2023 PMID: 36987769 Cited in EBSCO
2.	Karanfilovski, V., Janev, O., **Nanovic, Z.**, Krstikj, L.	Antisynthetase syndrome: a rare and challenging diagnosis - case report and literature review	Rheumatology (Bulgaria), 2022; 30(3): 73-80.	2022 Indexed by SCImago Journal Rank, Scopus, EMBASE

3.	Molina-Moya, B., Guglielmetti, L., Bothamley, G., et al. (**Nanovikj, Z.**)	Use and impact of molecular methods for detecting drug-resistant TB	The International Journal of Tuberculosis and Lung Disease, 2021; 25(2): 157-159.	2021 PMID: 33656431 Cited in EBSCO, Web of Sciences IF 3,4
4.	Sane Schepisi, M., Navarra, A., Altet Gomez, MN., et al. (**Nanovic, Z.**)	Burden and Characteristics of the Comorbidity Tuberculosis-Diabetes in Europe: TBnet Prevalence Survey and Case-Control Study.	Open Forum Infect Dis. 2019 Jan; 6(1): ofy337	2019 PMID: 30697572 Cited in Scopus, Web of Science IF 3,656
5.	Bothamley, GH., Andre, E., Kuksa, L., Barkana, L., Keane, J., Veziris, N., et al. (**Nanovic, Z.**).	National advisory services for multidrug-resistant tuberculosis (MDRTB) in Europe: an ERS-TBnet survey.	Eur Respir J 2019;54.	2019 Cited in Web of Science IF 12,339
6.	**Nanovic, Z.**, Shurbevska-Boneva, B., Breskovska, G., Kaeva-Jovkovska, B., Panov, S., Petrovska, M.	Evaluation of the GeneXpert MTB/RIF assay for rapid diagnosis of tuberculosis and detection of rifampicin resistance in respiratory specimens.	Medicus 2019, Vol. 24 (1): 7-12.	2019
7.	**Nanovic, Z.**, Kaeva-Jovkovska, B., Breskovska, G., Petrovska, M.	Key Issues in the Management of Multi-Drug Resistant Tuberculosis: A Case Report.	Open Access Maced J Med Sci. 2018 Jul 20; 6 (7): 1282-1288.	2018 PMID: 30087738 ______________ Cited in Scopus
8.	Guglielmetti, L., Tiberi, S., Burman, M., Kunst, H., Wejse, C., Togonidze, T., et al. (**Nanovikj, Z.**)	QT prolongation and cardiac toxicity of new tuberculosis drugs in Europe: a Tuberculosis Network European Trialsgroup (TBnet) study.	Eur Respir J. 2018 Aug 16;52(2):1800537.	2018 PMID: 29880656. Cited in Web of Science IF 11,807

– **Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик:** англиски јазик.

– **Способност за изведување на високообразовна дејност:** во периодот во кој е избрана за асистент д-р Зорица Нановиќ е активно вклучена во реализација на практичната настава (вежби) по предметите кои ги координира Катедрата за интерна медицина на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје: Клиничка пракса (пулмологија) и Интерна медицина – пулмологија.

Посебни услови за избор:

Учество во научноистражувачки проекти со значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати:

1. Учество во национален научен проект:

– Проект на Глобален фонд за контрола на ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија во Република Македонија, „ДОТС интервенции во Република Македонија“. Активности во надлежност на Институтот за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје (2006–2017).

– Оперативно истражување за вонбелодробна ТБ, во склоп на Проектот на Глобален фонд за контрола на ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија во Република Македонија, „ДОТС интервенции во Република Македонија”, 2014 година.

– Проект „Подобрување на квалитетот на живот кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест (ХОББ) со примена на долгоделувачки антихолинергик“. Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје, 2009 година.

2. Учество во меѓународен научен проект:

– Xpert MTB/RIF false positive results in patients with tuberculosis: risk factors and impact on clinical outcome. The Tuberculosis Network European Trials Group (TBnet) study (2023) именувана за носител на проектот во Република Северна Македонија.

– COST ACTION CA21147 (European Network on Optimising Treatment with Therapeutic Antibodies in chronic inflammatory diseases” (ENOTTA) (2022–2026).

– COST ACTION CA21164 (TowArDs an improVement in diAgNostiCs and trEatment strategies for TB control (ADVANCE-TB) (2022–2026).

– Burden and Characteristics of the Comorbidity Tuberculosis—Diabetes in Europe: TBnet Prevalence Survey and Case-Control Study (2018).

– National advisory services for multidrug-resistant tuberculosis (MDRTB) in Europe: an ERS-TBnet survey (2018).

– QT prolongation and cardiac toxicity of new tuberculosis drugs in Europe: a Tuberculosis Network European Trials group (TBnet) study (2017).

– Socio-demographic and clinical characteristics of patients with tuberculosis and diabetes in European countries. A TB-net study (2015).

Препораки:

1. Препорака од проф. д-р Јованка Карацинска-Бислимовска, редовен професор на Катедрата по медицина на труд на Медицински факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, специјалист по медицина на труд и супспецијалист по пулмологија и алергологија, вработена во Институтот за медицина на труд на Република Северна Македонија, колаборативен центар на СЗО.

2. Препорака од проф. д-р Горица Брешковска, редовен професор во пензија на Катедрата по интерна медицина на Медицински факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, специјалист по интерна медицина и супспецијалист по пулмологија и алергологија.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Со Одлука број 02-602/38 од 17.2.2021 година на Наставно-научниот совет на Медицински факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избрана за асистент по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА. Во периодот во кој е избрана за асистент, д-р Зорица Нановиќ е активно вклучена во реализација на практичната настава (вежби) по предметите кои ги координира Катедрата за интерна медицина на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје: Клиничка пракса (пулмологија) и Интерна медицина – пулмологија.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Како автор и коавтор, д-р Зорица Нановиќ има објавено 40 научни трудови од областа на пулмологијата, од кои 5 во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 6 во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор и 29 во зборници од научни собири.

При овој избор се приложени следните трудови:

A. Научни трудови in extenso објавени во референтна научна публикација:

1. Gjuzelova, AA., Nakova, VV., **Nanovic, Z.**, Metodieva, M., Stojkoskaм AJ., Camurovskiм N., Mitreski, V., Krstevska, SS. Association of Inflammatory Markers with Disease Severity and Outcome in Covid-19 Patients. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki), 2023; 44(1):89-95.

doi: 10.2478/prilozi-2023-0010.

PMID: 36987769

Cited in EBSCO

Во трудот е обработена кохорта составена од 104 пациенти со Ковид-19 (потврден со PCR), хоспитализирани и третирани во Ковид-центарот на ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза – Скопје за време на пандемијата на оваа болест, со акцент на предиктивната вредност на инфламаторните маркери за тежината на болеста и прогнозата. Резултатите од студијата покажаа постоење на сигнификантна асоцираност меѓу високите нивоа на CRP, LDH, IL-6 и прокалцитонин, и тежината на болеста и морталитетот.

2. Nikolova, M., **Nanovic, Z.,** Gievska, S. Approach for screening and early diagnosis of Alzheimer's disease through detection of Linguistic deficiencies and other Biomarkers. In: Zdravkova K, Basnarkov L, ICT Innovations 2022. Reshaping the Future Towards a New Normal. 14th International Conference, ICT Innovations 2022, Skopje, Macedonia, September 29–October 1, 2022, Web Proceedings. Cham, Switzerland: Springer; 2022. p. 30-45. (CCIS, volume 1740)

Indexed by Scopus

Во трудот е презентирана идеја како Artificial Intelligence (AI) и Machine Learning (ML) алгоритмите може да најдат примена во дијагностиката на Алцхајмеровата болест. Од податоците добиени во вербални интервјуа на 99 испитаници со веројатна Алцхајмерова болест и 99 испитаници во контролната група, идентифицирани се и селектирани различни синтактички и лексички лингвистички биомаркери, кои потоа се анализирани со различни автоматизирани ML дијагностички модели. Резултатите покажуваат дека ваквиот пристап кај повозрасната популација поседува потенцијал на адекватна и моќна алатка, која би можела да биде од помош при класичната невро-психијатриска дијагноза на Алцхајмеровата болест.

3. Karanfilovski, V., Janev, O., **Nanovic, Z.**, Krstikj, L. Antisynthetase syndrome: a rare and challenging diagnosis - case report and literature review. Rheumatology (Bulgaria), 2022; 30(3): 73-80. (submitted on 08.04.2022, accepted for publishing on 31.08.2022)

https://doi.org/10.35465/30.3.2022.pp73-80

Достапно на:

https://www.rheumatologybg.org/journal/index.php?journal=revmatologiia&page=article&op=view&path%5B%5D=157&path%5B%5D=165

Indexed by SCImago Journal Rank, Scopus, EMBASE

Трудот претставува приказ на случај на ретка идиопатска инфламаторна миопатија – Анти-синтетаза синдром, кој примарно се карактеризира со миозитис, генерално симетричен артритис и интерстицијална белодробна болест, како и присуство на серумски автоантитела кон aminoacyl-transfer RNA синтетазите. Акцентот е ставен на неспецифичната презентација и постепената еволуција на болеста, долгиот период потребен за поставување на точна дијагноза, потребата од пулмолошко иследување кај позната ревматолошка состојба, односно неопходноста од мултидисциплинарен пристап во дијагностиката и терапијата на болестите на сврзното ткиво и интерстицијалните белодробни болести.

4. Molina-Moya, B., Guglielmetti, L., Bothamley, G., van Leth, F., Lange, C., Dominguez, J. & TBnet Study Group (Chesov, D., Danilovits, M., Dedicoat, M., Duarte, R., Dudnyk, A., Gyorfy, Z., Hauksdottir, GS., Ibraim, E., Kirakosyan, O., Kruczak, K., Kuksa, L., Kurhasani, X., Lillebaek, T., Magis-Escurra, C., Mclaughlin, AM., Muylle, I., **Nanovikj, Z.**, Pace-Asciak, A., Pesut, D., Rumetshofer, R., Solovic, I., Luiza de Souza Galva˜o M, Togonidze, T., Zmak, L.). Use and impact of molecular methods for detecting drug-resistant TB. The International Journal of Tuberculosis and Lung Disease, 2021; 25(2): 157–159.

PMID: 33656431

DOI: 10.5588/ijtld.20.0527

Cited in EBSCO, Web of Sciences

IF 3,4

Во трудот е презентирана големината на проблемот со резистентна туберкулоза (во 2018 година МДР-ТБ е регистрирана кај 18 % од новодијагностицираните и 52 % од претходно лекуваните случаи на ТБ). Анализата на достапните дијагностички методи во 45 земји на ЕУ/ЕЕА – конвенционални (микроскопија, култура, фенотипска резистенција на антуберкулотици), брзи молекуларни (PCR, LPA – за идентификација на *M. tuberculosis* и генотипска резистенција на антитуберкулотици), секвенционирање на геномот на *M. tuberculosis* – покажува дека молекуларните тестови за предикција на резистенција на *M. tuberculosis* на антитуберкулотици се во широка употреба, но е потребно проширување на нивната палета (покрај Xpert MTB/RIF). Покрај тоа, терапевтската одлука не секогаш е водена од наодот за резистенција добиен од овие тестови, што може да има сериозни клинички последици, и бара надградба со примена на сеопфатни молекуларни тестови и секвенционирање на геномот на *M. tuberculosis*.

5. Sane Schepisi, M., Navarra, A., Altet Gomez, MN., Dudnyk, A., Dyrhol-Riise, AM., Esteban, J., Giorgetti, PF., Gualano, G., Guglielmetti, L., Heyckendorf, J., Kaluzhenina, A., Lange, B., Lange, C., Manika, K., Miah, J., **Nanovic, Z.**, Pontali, E., Prego, MR., Solovic, I., Tiberi, S., Palmieri, F., Girardi, E. Burden and Characteristics of the Comorbidity Tuberculosis-Diabetes in Europe: TBnet Prevalence Survey and Case-Control Study. Open Forum Infect Dis. 2019 Jan; 6(1): ofy337.

doi: 10.1093/ofid/ofy337.

PMID: 30697572

PMCID: PMC6330516.

Cited in Scopus, Web of Science

IF 3,656

Diabetes mellitus (DM; ДМ), како коморбидитет, го зголемува ризикот од туберкулоза (ТБ) три пати, ја модифицира клиничката презентација на белодробната ТБ и ја влошува прогнозата на ТБ. Предмет на трудот се: 1) Пресечна студија, спроведена во 11 европски референтни центри за ТБ во периодот 2007–2015 година, кај консекутивно дијагностицирани пациенти со ТБ, со цел да се утврди преваленцата на ДМ кај пациентите со ТБ; 2) Случај-контрола студија, спроведена во 13 европски центри, во која се компарирани кохорта на пациенти со ТБ и ДМ и кохорта на пациенти само со ТБ, со цел да се испита влијанието на овој коморбидитет врз клиничката презентација на пациентите со ТБ. Резултатите од студиите покажаа дека просечната преваленца на ДМ кај болните од ТБ изнесува 10,7 %, ДМ е почест кај повозрасната популација, и пациентите со белодробна ТБ и ДМ почесто имаат кавернозна форма на болеста.

6. Bothamley, GH., Andre, E., Kuksa, L., Barkana, L., Keane, J., Veziris, N., Van Crevel, R., Magis-Escurra, C., Jankovic, M., Schoch O, Zellweger, JP., Vasankari, T., Eyuboglu, F., Holland, R., Normark, J., Macedo, R., Korzeniewska, M., **Nanovic, Z.,** Butov, D., Akkerman, O., Kirakosyan, O., Solovic, I., Calcagno, A., Kruczak, K., Garcia, JM., Sanchez Montalva, A., Dyatlov, A., Starshinova, A., Kulcitkaia, S., Lillebaek, T., Wiese, L, Hafizi H, Papaventis D, Heldel E, Arnesen MT, Lanoix JP, Chiappini E, Wejse C, Manika K., Pesut, D., Wetzstein, N., Skrahina, A., Flick, H., Arias, M., Konstantynovska, O., Millet, JP., Bakker, M., Lange, C. National advisory services for multidrug-resistant tuberculosis (MDRTB) in Europe: an ERS-TBnet survey. Eur Respir J 2019;54.

doi: 10.1183/13993003.congress-2019.pa5285

Cited in Web of Science

IF 12,339

Во трудот се објавени резултати од истражувањето за достапноста на услугите за националниот сервис за мултурезистентна туберкулоза (МДР-ТБ) во 50 земји на ЕУ/ЕЕА. Анализата покажа дека менаџментот на МДР-ТБ најчесто е сконцентиран во терциерни центри (во 7 земји пациентите со МДР-ТБ се упатуваат и третираат вро референтен центар за МДР-ТБ, 12 земји имаат терциерен центар кој има и советодавна улога за докторите кои третираат МДР-ТБ – 11 преку електронски систем и 6 со посредство на мутудисциплинарен пристап, во 8 земји се идентифицирани водачи на тим за третман на МДР-ТБ). Во 58 % од земјите пациентите со МДР-ТБ задолжително подлежат на контрола од страна на националниот сервис/комитет, и неговата препорака е неопходна за да можат да се применат бедакилин и деламанид во лекувањето.

7. **Nanovic, Z.,** Shurbevska-Boneva, B., Breskovska, G., Kaeva-Jovkovska, B., Panov, S., Petrovska, M. Evaluation of the GeneXpert MTB/RIF assay for rapid diagnosis of tuberculosis and detection of rifampicin resistance in respiratory specimens. Medicus 2019, Vol. 24 (1): 7-12.

Во трудот се презентирани резултатите од првата националната студија, спроведена во перидот 2016–2017 година во Република Македонија, која се однесува на примената на молекуларниот тест Xpert MTB/RIF (одобрен од СЗО) за брза идентификација на *M.tuberculosis* и детекција на резистенција на рифампицин. Во основа на методологијата беше споредба на конвенционалната микробиолошка и новата молекуларна дијагностика, кај 156 респираторни примероци. Резултатите покажаа кумулативна сензитивност на Xpert од 90.38 % (85.76 - 95.01; 95 % CI) во однос на златниот стандард (културелно испитување) и 55.13 % (47.32-62.93; 95% CI) во однос на директната микроскопија, постоење на сигнификантна корелација на квантитативните Xpert резултати со степенот на позитивност на директен препарат (Linear regression test, p<000.1), сензитивност на Xpert од 97.67 % (94.49-100.00; 95 % CI) и 81.43 % (72.32-90.54; 95 % CI) во однос на позитивните и негативните примероци на директна миркоскопија, соодветно. Со Xpert беа идентифицирани 57 случаи на ТБ во групата со негативен наод на микроскопија, со што стапката на откривање на ТБ се зголеми за 35.26 % (т.н. додадена вредност на Xpert, Δ Xpert vs smear). Резистенција на рифампицин

беше детектирана со фенотипска методологија во два примерока, од кои еден со дискордантен молекуларен резултат. Заклучокот е дека Xpert MTB/RIF претставува моќна алатка за рана, брза и точна дијагноза на ТБ, особено при негативен наод на директна микроскопија. При интерпретацијата на резистенција на рифампицин е потребна претпазливост и истата би требало да се унапреди со воведување на нова методологија (секвенционирање на геномот на *M. tuberculosis*).

8. **Nanovic, Z.**, Kaeva-Jovkovska, B., Breskovska, G., Petrovska, M. Key Issues in the Management of Multi-Drug Resistant Tuberculosis: A Case Report. Open Access Maced J Med Sci. 2018 Jul 20; 6 (7): 1282-1288.

doi:10.3889/oamjms.2018.290

PMID: **30087738**

PMCID: PMC6062281

Cited in Scopus

Трудот е приказ на случај на мултирезистентна туберкулоза (Multi-drug resistant tuberculosis, MDR-TB, МДР-ТБ), со осврт на сериозноста на проблемот со резистентните форми на туберкулоза, важноста на молкуларните тестови како дијагностичка метода за туберкулоза и главните потешкотии со кои треба да се справи докторот (несоработка и недоверба од страна на пациентот, долготрајност на лекувањето, прекин на лекувањето, несакани ефекти од антитуберкулотиците, недостаток на соодветна легислатива), за да постигне излекување на пациентот, прекин на синџирот на трансмисија на болеста во заедницата и воспоставување на контрола на туберкулозата.

9. Guglielmetti, L., Tiberi, S., Burman, M., Kunst, H., Wejse, C., Togonidze, T., Bothamley, G., Lange, C.; TBnet; of the TBnet QTc survey Hafizi, H., Kirakosyan, O., Rumetshofer, R., Skrahina, A., Muylle, I., Zutic, H., Markova, R., Jankovic, M., Gyorfy, Z., Gorgios, G., Andersen, AB., Ravn, P., Kolekar, S., Danilovits, M., Vasankari, T., Fréchet-Jachym, M., Kiria, N., Avaliani, Z., Wetzstein, N., Avsar, K., Dimopoulos, G., Horvath I, Kristjánsson, M., McLaughlin, AM., Chiappin,i E., Confalonieri, M., Del Bravo, P., Gualano, G., Motta, I., Pontali, E., Tunesi, S., Kurhasani, X., Kuksa, L., Jacunskiene, L., Gil, W., **Nanovikj, Z.,** Chesov, D., Bojovic, O., De Lange, W., Magis-Escurra, C., Van Ingen, J., Jensenius, M., Kruczak, K., Duarte, R., Mihaescu, T., Ibraim, E., Kaluzhenina, A., Volchenkov, G., Pesut, D., Solovic, I., García-García, JM., Luque-Márquez, R., Sánchez-Montalvá, A., de Souza Galvao, ML., Norrby, M., Schoch, O., Dudnyk, A., Belton, M., Dedicoat, M. QT prolongation and cardiac toxicity of new tuberculosis drugs in Europe: a Tuberculosis Network European Trialsgroup (TBnet) study.

Eur Respir J. 2018 Aug 16;52(2):1800537.
doi: 10.1183/13993003.00537-2018.
PMID: 29880656.
Cited in Web of Science
IF 11,807

Во трудот се изнесени резултатите од пресечна студија спроведена во 2016 година во 45 земји на Европскиот Регион, со цел да се евалуира клиничкиот импакт на продолжениот QT-интервал на ЕКГ и бројот на кардијални настани кај пациентите кои примаат бедакилин/деламанид (Bdq/Dlm, лекови за третман на МДР-ТБ). Резултатите покажаа дека најголем број лекари (82 %) рутински го мониторираат QT-интервалот во нивните центри, а од нив 68 % го користат QTc (QT-интервал коригиран за срцева фреквенција). Од 1044 пациенти лекувани со Bdq, терапијата била прекината кај 8 (0.77 % (95 % CI 0.04–1.57)) поради продолжен QT-интервал, а кај 1 пациент (0.10 % (95 % CI 0.01–0.63)) е регистирана асимтоматски АВ блок од прв степен. Од 220 пациенти лекувани со Dlm, терапијата била прекината кај 1 (0.45 % (95 % CI 0.02–2.89)) поради продолжен QT-интервал, а кај 1 е регистриран значаен кардијален настан (0.45 % (95 % CI 0.02–2.89)). И покрај тоа што Bdq и Dlm често се применуваат заедно, како и со други лекови кои предизвикуваат пролонгирање на QT-интервалот (24 % од лекарите користат Bdq/Dlm во комбинација, а 19 % сукцесиовно), истражувањето покажа дека безбедносниот профил не кореспондира со резултатите од клиничките студии. Ретко е потребен прекин на терапијата поради продолжен QT-интервал, ретки се случаите на срцеви настани поврзани со родолжен QT-интервал и не е регистриран ниту еден фатален кардијален настан.

10. Sane Schepisi, M., Pontali, E., Manika, K., Gomez, A., Nieves, M., Prego, R., Monica, EJ., Dyrhol-Riise, AM., Solovic, I., Giorgetti, P., Dudnyk, A., Heyckendorf, J., Lange, B., **Nanovic, Z.**, Kaluzhenina, A., Tiberi, S., Girardi, E. Socio-demographic and clinical characteristics of patients with tuberculosis and diabetes in European countries. A TB-net study. European Respiratory Journal Sep 2016; 48 (suppl 60) PA 2657.

DOI: 10.1183/13993003.congress-2016.PA2657

Cited in Web of Science

IF 10,569

Во трудот се презентирани резултати од анализата на епидемиолошки, демографски и клинички атрибути на пациентите со ТБ кои имаат и Diabetes mellitus (DM, ДМ) во Европскиот Регион, во периодот 2009–2013 година. Резултатите покажаа застапеност на машката популација од 66,1 % и преваленца на ДМ од 6,8 % кај болните со ТБ. Со мултиваријабилна анализа е добиена асоцијација на ДМ (како независен фактор) со постара возраст и место на раѓање во земји со инциденца на ТБ > 100/100 000, сигнификантно помала веројатност од ХИВ позитивитет кај пациенти со ТБ и ДМ (во споредба со оние без ДМ), а поголема за присуство на коморбидитети и загуба на телесна маса како клинички симтом/знак кај белодробната ТБ. Како заклучок, ДМ и натаму претставува предизвик во контролата на ТБ во Европа, посебно кај повозрасната популација. Потребна е евалуација на специфични стратегии за скрининг на ДМ кај пациентите со ТБ.

11. **Nanovic, Z.**, Petrovska, M. Legionnaires' Disease and Use of Tumor Necrosis Factor-Alpha Inhibitors: A Forthcoming Problem? Macedonian Journal of Medical Sciences. 2013 Dec 1;6(4):465-72.

doi:10.3889/oamjms.2013.025

Cited in Scopus

Во овој ревиски труд е даден краток осврт на легионелозата и Легионерската болест (т.е. пневмонија предизвикана со *L. pneumophylla*) како нејзина најчеста форма, и е евалуирана достапната литература, со цел да се испита постоењето на поврзаност меѓу појавата на Легионерска болест и употребата на TNF-α инхибитори. Со систематско пребарување на референтни електронски бази на податоци, добиени се 10 студии и 8 прикази на случај, односно вкупно 35 случаи кај кои појавата на Легионерска болест била асоцирана со употреба на TNF-α инхибитори. Иако преовладува заклучокот за постоење на зголемен ризик од сериозна инфекција за време на терапија со TNF-α инхибитори, мора да се каже дека истовремено науката е соочена и со недостаток на студии за потврда на нивната меѓусебна асоцираност. Покрај тоа, субдијагностиката и непостоење на скрининг пред почнување на терапија со TNF-α инхибитори ја отежнуваат реалната проценка на испитуваната поврзаност, а можноста за постоење на латентна инфекција со *L. pneumohylla* не е доволно истражена. Заклучокот е дека постојат индиции за Легионерската болест како претстоечки проблем кај пациенти кои се лекуваат со TNF-α инхибитори. Потребни се целни истражувања и студии за да се утврди местото на Легионерската болест во мозаикот на анти-TNF-α терап ијата.

Б. Трудови со оригинални научни резултати, објавени во Зборник од трудови на научен собир (меѓународна научна конференција):

1. Surbevska-Boneva, B., Kostovski, M., **Nanovic, Z**. Comparison of XpertMTB/RIF Ultra trace-positive results with conventional culture method for treatment initiation in tuberculosis. In: Abstract Book of the FEMS Conference on microbiology; 2022 Jun 30-Jul 2, Belgrade, Serbia. https://www.femsbelgrade2022.org/abstracts

2. Nanovic, Z., Jorganovic-Stojkoska, A., Shurbevska-Boneva, B. Evaluation Of The Genexpert Mtb/Rif Assay In Respiratory Specimens: A Two-Year Experience. 20th Congress of the Macedonian Medical Association in collaboration with Medical Faculty – Skopje (online); 2020 November 10-20. MMA Abstract book pre-print; 2020. Session code 28A. Достапно на: http://cong2020.mld.mk/wp-ontent/uploads/2021/03/Congress2020_Abstract Book-prePrint3.pdf

3. Nanovikj, Z., Pilovska-Spasova, K., Mitreski, V. A study of extra-pulmonary tuberculosis in the Republic of Macedonia. 5th European Update Congress in Pneumology (Pneumo Update Europe) 2018; 2018 June 15-16; Budapest, Hungury. е-постер достапен на: https://pneumo-update-europe.eu/

4. Nanovikj, Z., Pilovska-Spasova, K. Immediate complications following flexible bronchoscopy. Retrospective analysis of 213 procedures. 4th European Congress for Bronchology&Interventional Pulmonology; 2017 April 27-30; Belgrade, Serbia. ECBIP Abstract book; 2017. EP-50.

5. Simonovska, Lj., Zakoska, M., **Nanovic, Z.** Evaluation of drug resistance in previously treated pulmonary tuberculosis in Macedonia, 2006-2009. 3rd Congress of Respiratory society in Bosnia and Herzegovina with international participation; 2009 October 22-24; Tuzla, Bosna&Herzegovina. Достапно на: http://www.pulmo.co.ba/ http://www.pulmo.co.ba/eng/dokumenti/Zbornik%20radova%20i%20sazetaka.pdf

6. **Nanovic, Z.**, Simonovska, L., Trajcevska, M., Vulovic, M., Pilovska, K. The efficacy of fiberbronchoscopy in the diagnosis of lung carcinoma. ERS annual congress 2004; 2004 Sept 4-8; Glasgow, Scotland. Eur Respir J 2004; 24: Suppl. 48, 1136.

7. Trajcevska, MS., Sandevski, AD., Simonovska, LP., **Nanovik, Z.** Acute phase reaction in patients with tuberculosis. ERS annual congress 2004; 2004 Sept 4-8; Glasgow, Scotland. Eur Respir J 2004; 24: Suppl. 48, 3930

8. Trajcevska, M., Simonovska, Lj., Sandevski, A., **Nanovic, Z.** Prognostic value of C-reactive protein and alpha-1 acid glycoprotein in pulmonary tuberculosis. 13th ERS Annual Congress; 2003 September 27 – October 1; Vienna, Austria. European Respiratory Journal 2003 Sept; 22(45): 210s.

9. **Nanovic, Z.**, Trajcevska, M., Simonovska, Lj., Vulovic, M., Pilovska, K. Lung cancer in patients below age of 50. 13th ERS Annual Congress; 2003 September 27 – October 1; Vienna, Austria. European Respiratory Journal 2003 Sept; 22(45): 249s.

10. Simonovska, Lj., Trajcevska, M., **Nanovic, Z.,** Milanovski, N., Sandevski, A. Situation of the tuberculosis among the risk groups and risk factors in Macedonia. 13th ERS Annual Congress; 2003 September 27 – October 1; Vienna, Austria. European Respiratory Journal 2003 Sept; 22(45): 343s.

11. **Nanovic, Z.**, Trajcevska, M., Simonovska, L., Jotovska, O. Coexistance of lung TB and bronchogenic carcinoma. 3rd Mediterranean Congress of Thoracic Diseases; 2002 June 20-22; Lisbon, Portugal. Mediterranean union of Thoracic Diseases. Abstracts of Oral Communications (C) and Posters (P), 2002. p27. Достапно на: http://www.revportcardiol.org/index.php?p=revista&tipo=pdf-simple&pii= S0873215915307613

12. **Nanovic, Z.**, Trajcevska, M., Simonovska, Lj. Clinical problems in diagnosis of lung carcinoma. 12th ERS Annual Congress; 2002 September 14-18; Stockholm, Sweden. European Respiratory Journal 2002 Sept; 20(38):437s.

13. **Nanovic, Z.**, Trajcevska, M., Simonovska, Lj. Clinical evaluation of patients with lung carcinoma. 12th ERS Annual Congress; 2002 September 14-18; Stockholm, Sweden. European Respiratory Journal 2002 Sept; 20(38):437s.

14. Simonovska, Lj., Trajcevska, M., **Nanovic, Z**. Miniature chest X-ray (fluorography) as a helpful diagnostic method of tuberculosis in persons from different risk groups and risk factors. 12th ERS Annual Congress; 2002 September 14-18; Stockholm, Sweden. European Respiratory Journal 2002 Sept; 20(38):168s.

15. Simonovska, Lj., Milanovski, N., Trajcevska, M., Sandevski, A., **Nanovic, Z.**, Bikova, Gj. Incidence of chest diseases in persons in correctional facilities (prisons) in the Republic of Macedonia. 5th Annual Congress of Turkish Thoracic Society; 2002 April 24-27; Belek-Antalya, Turkey. Turkish Thoracic Society 5th Annual Congress Abstract book 2002 April; 3(1): 57S

16. Simonovska, Lj., **Nanovic, Z.**, Galev, A. Comparison of rate of sensitivity and specificity between smear examination and fluorescence microscopy in diagnosis of pulmonary tuberculosis. 32th IUATLD World Conference on Lung Health; 2001 November 1-4; Paris, France. Int J Tuberc Lung Dis: Abstract book.

17. Nanovic, Z., Simonovska, Lj. Pulmonary Echinococcus granulosus – a five year study. 11th ERS Annual Congress; 2001 September 22-26; Berlin, Germany. European Respiratory Journal 2001 Sept; 18(33):363s.

18. Simonovska, Lj., **Nanovic, Z**. Rapid serodiagnosis of tuberculosis – our basic experiences. World Congress on Lung Health and 10th ERS Annual Congress; 2000 August 30-September 3; Florence, Italy; European Respiratory Journal 2000 Aug; 16(31):142s.

19. Ilievska-Poposka, B., **Nanovic, Z**. The profile of patients with relapse of tuberculosis. World Congress on Lung Health and 10th ERS Annual Congress; 2000 August 30-September 3; Florence, Italy. European Respiratory Journal 2000 Aug; 16(31): 325s

20. Nanovic, Z., Simonovska, Lj. Aspergilloma – rare but serious complication of open-healed tuberculous caverns. World Congress on Lung Health and 10th ERS Annual Congress; 2000 August 30-September 3; Florence, Italy. European Respiratory Journal 2000 Aug; 16(31): 327s.

21. Bogdanov, P., **Nanovic, Z.**, Poposka-Ilievska, B., Vidoevska, A. Hematogenous forms of lung tuberculosis. 30th IUATLD World Conference on Lung Health; 1999 September 14-18; Madrid, Spain. Int J Tuberc Lung Dis 1999 Sept; 3(9): S45

В. Трудови со оригинални научни резултати, објавени во Зборник од трудови на научен собир (национална научна конференција):

1. Mitreski, V., Nanovic, Z., Zeynel, S., Shurbevska, B., Trajchevska, M., Ilievska-Poposka, B., Bikova, Gj., Damjanovska, M., Metodieva, M., Pilovska, K., Gjuzelova, A., Stojkovska, A., Chamurovski, N., Labenishta, A., Savin, B. Scrofuloderma: A case report. 6th Macedonian Congress of Infectious Diseases with International Participation. November 11-13, Hotel Drim, Struga, North Macedonia, 2022. Available on: https://infectology2022.mk/

2. **Nanovic, Z.**, Jorganovic-Stojkoska, A., Shurbevska-Boneva, B. Evaluation Of The Genexpert Mtb/Rif Assay In Respiratory Specimens: A Two-Year Experience. In: Abstract Book pre-print of the 20th Congress of the Macedonian Medical Association in collaboration with Medical Faculty – Skopje; 2020 Nov 10-20 (online). Skopje, North Macedonia: Macedonian Medical Association; 2020. p. 51. http://cong2020.mld.mk/wp-content/uploads/2021/03/Congress 2020_AbstractBook-prePrint3.pdf – 2020

3. Jorganovic, A., **Nanovic, Z.**, Pilovska-Spasovska, K., Bikova, Gj., Gjuzelova, A., Mitreski, V., Chamurovski, N. Epidemiological characteristics of tuberculosis among drug users in Republic of Macedonia. The Fourth Congress of Pneumophtyisiologists of Republic of Macedonia with international participation; 2019 September 12-14th; Struga, North Macedonia.

4. Boneva-Shurbevska, B., Vragoterova, C., **Nanovikj, Z.**, Mitreski, V. From cough to tuberculosis – a sputum's way through our laboratory. VI Congress of

Macedonian Microbiologists with international participation; 2018 May 30-Jun 2; Ohrid, Macedonia. Abstract book, 2018, MB7. Достапно на: https://repository.ukim.mk/bitstream/20.500.12188/ 2091/1/ 2018-VI%20 Congress%20of%20Macedonian%20 Microbiologists %20 with %20internatinal%20 participation_strana%20239.pdf

5. **Нановиќ, З.,** Петровска, М. Сензитивност и специфичност на молекуларните тестови во рана дијагноза на туберкулозата и брза детекција на резистенција кон изониазид и рифампицин. Трет Конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество. 05-07 Ноември 2015, Струга, Македонија. Мак Мед Преглед Год.89: (Suppl. 90); стр.102-3.

6. Пиловска-Спасова, К., Сандевски, А., **Нановиќ, З**. Пушачки профил и степен на никотинска зависност на болните од хронична опструктивна белодробна болест. Втор Конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество. 03-05 Ноември 2011, Скопје, Македонија. Мак Мед Преглед Год.65: (Suppl.82); стр. 31-2.

7. Талевски, С., Илиевска-Попоска, Б., **Нановиќ, З.**, Пиловска-Спасова, К. Туберкулозата во светот и во Република Македонија, пред и по имплементација на ДОТС. Втор Конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество. 03-05 Ноември 2011, Скопје, Македонија. Мак Мед Преглед Год.65: (Suppl.82); стр. 82.

8. Илиевска-Попоска, Б., Миновска, Н., Атанасова, С., Методиева, М., Сандевски, А., **Нановиќ, З.**, Вуловиќ, М. Дијагностички методи кај пациенти со туберкулозни плеврални изливи. III Конгрес на МРЗ, Охрид, Зборник на апстракти, Мак мед преглед, 2003; (суппл. 56).

Д-р Нановиќ учествувала како предавач на повеќе научни и стручни собири:

А. Пленарно предавање на научен собир со меѓународно учество:

1. COST action CA 21164 (ADBAVCE-TB): Tuberculosis Recording and Reporting in the Republic of North Macedonia. Working Group Meeting, Feb 15-16 2023, Skopje, North Macedonia.

2. INNOVA4TB Challenges: building of 8-month running interdisciplinary team on impactful solutions for unmet clinical needs in TB. Annual Meeting of the project H2020-MSCA-RISE-2018 INNOVA4TBP, Badalona, Spain, 2022 October 20-21.

3. „TB control in North Macedonia and clinical perspectives“. Symposium „Once tuberculosis, today Covid-19, the role and place of the City Institute for Lung Diseases and Tuberculosis Belgrade, 1921-2022”. Hilton Hotel, Belgrade, Serbia, 2022 April 08-10.

4. „Molecular diagnosis of tuberculosis“. 20th Congress of the Macedonian Medical Association in collaboration with Medical Faculty – Skopje. 20th Congress of the Macedonian Medical Association in collaboration with Medical Faculty – Skopje (online); 2020 November 10-20.

5. „Молекуларна дијагностика на туберкулозата“. Едукативна работилница во организација на Алкалоид АД Скопје, во соработка со Македонско здружение за алергологија и клиничка имунологија (МЗАКИ), Здружение на пулмолози, Македонско респираторно здружение (МРЗ) и Здружението на пнеумофтизиолози на Македонија, 01 - 03.12.2017 г., Хотел „Гранд“, Копаоник, Србија.

6. „Molecular diagnosis of tuberculosis“. Sixth Congress of Macedonian respiratory society with international participation. University Clinic of Pulmonology and Allergology. Ohrid, Republic of Macedonia, 2016 October 6-9.

7. „Idiopathic pulmonary fibrosis: practical approach to diagnostics and therapy”. Third Congress of Pneumophtysiologists of Macedonia with international participation. Macedonian Medical Association, Association of Pneumophtysiologists of Macedonia, Institute of Lung Diseases and Tuberculosis – Skopje. Struga, Republic of Macedonia 2015, November 05-07.

8. 37th International Medical Scientific Congress for Students and Young Doctors. Workshop Title: Tuberculosis control in Macedonia. May 10-13, 2014. Ohrid, Macedonia.

9. “TB infection control in healthcare facilities”. Fifth Congress of Macedonian respiratory society with international participation. University Clinic of Pulmonology and Allergology. Ohrid, Republic of Macedonia, 2012 Sept 26-29.

10. „Effects of smoking on human health“. Second Congress of Pneumophtysiologists of Macedonia with international participation. Macedonian Medical Association, Association of Pneumophtysiologists of Macedonia, Institute of Lung Diseases and Tuberculosis – Skopje. Skopje, Republic of Macedonia, 2011 November 03-05.

Б. Секциско предавање на научен собир:

1. „Новини во лекување на резистентна туберкулоза“. Секциски состанок на Здружението на пневмофтизиолозите на Македонија, 22 декември 2017, Лешок, Р Македонија.

2. Секција на Здружението на медицински сестри на Македонија. Работилници „Несакани ефекти од антитуберкулотските лекови во пракса“ и „Туберкулоза и стигма“. 18-20 октомври 2013, Кратово, Р Македонија.

3. Здружение на пневмофтизиолози на Македонија и ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје. Работилница „Подобар живот без тутунски чад“ (З. Нановиќ: „Ефекти од пушењето врз респираторниот систем“). 31.5.2012, Скопје, Р Македонија.

4. Македонско лекарско друштво, Здружение на пневмофтизиолози на Македонија. Работилница за третманот на долнореспираторните инфекции: „Пневмонии – од етиологија до терапија“. Скопје, Република Македонија, 2012.

5. Македонско лекарско друштво, Здружение на пневмофтизиолози на Македонија. Работилница „Тутунот и белите дробови“. Скопје, Република Македонија, 2012.

6. Здружение на пневмофтизиолози на Република Македонија и Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје. Работилница „Современ пристап во дијагноза и терапија на ХОББ“ (З. Нановиќ: „Ризик фактори за ХОББ“) (Гостивар: 08.4.2011; ЈЗУ Специјална болница за белодробни заболувања и туберкулоза Јасеново, Р Македонија: 13.6.2011).

7. Здружение на пневмофтизиолози на Македонија. Работилница „Контрола на употребата на тутун во Македонија“ (З. Нановиќ: „Ефекти од пушењето врз човечкиот организам“). 31.5.2011, Скопје, Р Македонија.

8. Здружение на пневмофтизиолози на Македонија. Работилница „Новини во лекување на долнореспираторните инфекции“. 16.12.2010, Скопје, Р Македонија.

9. IX Симпозиум „Белодробни манифестации кај системските/болестите на сврзното ткиво“. Македонско лекарско друштво, Здружение на пневмофтизиолози на Македонија. Дојран, Република Македонија, 2009.

В. Предавање по покана од научна институција:

1. Стручен состанок „Провиденс во пулмологијата“. ПРОВИДЕНС доо Загреб, Претставништво во Македонија. 14.04.2022 (online).

2. „Подобрување на адхеренцијата во респираторната медицина“. Поканет предавач. ПЛИВА-Тева и Македонското здружение за алергологија и клиничка имунологија (МЗАКИ), 24.2.2022 (online).

3. „Туберкулоза и ХИВ“. Заедно посилни, Здружение за поддршка на луѓето што живеат со ХИВ Скопје, Online webinar, 27.5.2021.

4. „Практичен пристап – како да се научат нови вештини кај ХОББ и астма“. Boehringer Ingelheim. Online webinar, 26.4.2021.

5. „Практичен третман на астма во новите околности. Pliva Teva Македонија. Online webinar, 5.3.2021.

6. Работилница „Практичен менаџмент на долнореспираторна патологија – астма и ХОББ. Приказ на случај.“ 5.3.2020, Скопје, Р Македонија.

7. Симпозиум „DuoResp Spiromax во терапија на астма“. Четврти Конгрес на пневмофтизиолозите на Македонија со меѓународно учество. Македонско лекарско друштво, Здружение на пневмофтизиолозите на Македонија, Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје. 12–14 септември 2019 година, Струга, Република Македонија.

8. Симпозиум „Sumamed – помалку познати аспекти на Пливиниот антибиотик“. Трет Конгрес на пневмофтизиолозите на Македонија со меѓународно учество. Македонско лекарско друштво, Здружение на пневмофтизиолозите на Македонија, Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје. 05-07 ноември 2015 година, Струга, Република Македонија.

9. „Stress in the workingplace". Meeting of the Slovenian-Macedonian Business Club, Embassy of the Republic of Slovenia, Skopje, 28 March 2011.

Учесник е во три национални научни проекти, пет меѓународни истражувачки студии на The Tuberculosis Network European Trials Group (TBnet) и две COST (European Cooperation in Science&Technology) акции: COST action CA 21164 ADVANCE-TB (Towards an improvement in diagnostics and treatment strategies for TB control) посветена на подобрување на стратегијата за контрола на туберкулозата, и COST action CA 21147 ENOTTA (European Network on Optimising Treatment with Therapeutic Antibodies in chronic inflammatory diseases) посветена на оптимизиран третман на хроничните инфламаторни болести со терапевтски антитела (научните проекти се наведени во Посебните услови за избор). Како претставник на Република Северна Македонија, дел е од менаџерскиот тим на двете COST акции, а е вклучена и во работата на нивните работни групи:

– COST ACTION CA21147 – European Network on Optimising Treatment with Therapeutic Antibodies in chronic inflammatory diseases" (ENOTTA): член на Management Commitee и Working Group 1 (Patient stratification tools for optimal treatment with therapeutic antibodies).

– COST ACTION CA21164 – TowArDs an improVement in diAgNostiCs and trEatment strategies for TB control (ADVANCE-TB)): член на Management Commitee; Leadership position, Co-leader of the Working Group 1; член на Working Group 2 (Development and evaluation of novel diagnostic methods) и Working Group 3 (Designing and improving TB therapeutical strategies).

Била и/или е претседател или член на научен и/или организационен одбор на повеќе научни собири:

А. Претседател на Организационен или Научен одбор на научен собир:

1. 2023, назначена од COST action за Локален организатор на COST action CA 21164 (ADVANCE-TB), Working Group Meeting, Feb 15-16 2023, Skopje, North Macedonia. На состанокот што се одржа во Скопје учествуваа научници од цела Европа, 35 со физичко присуство и повеќе од 40 on-line.

Б. Член во Организационен или Научен одбор на научен собир:

1. 2020, Член на Научниот одбор на 20. Конгрес на Македонското лекарско друштво во соработка со Медицински факултет – Скопје;

2. 2019, Член на Научниот одбор на Четвртиот конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество;

3. 2018–2023, Член на Управниот одбор на Македонско респираторно здружение;

4. 2015, Секретар на Третиот конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество;

5. 2014–2018, Секретар на Здружението на пневмофтизиолози на Република Македонија;

6. 2011, Секретар на Вториот конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество.

Добитник е на повеќе награди и признанија за научни постигнувања од струката:

1. 17.5.2022 год., промовирана во звање примариус од Министерот за здравство на Република Северна Македонија;

2. 5.6.2021 год., БЛАГОДАРНИЦА, Лекарска комора на Република Северна Македонија, за особен придонес и ангажираност при справување со пандемијата предизвикана од корона вирусот COVID 19;

3. 2019 год., ПЛАКЕТА, Македонско лекарско друштво, за значаен придонес во остварувањето на целите на Македонското лекарско друштво;

4. 2017 год., БЛАГОДАРНИЦА, Здружение за поддршка на луѓето што живеат со ХИВ – Заедно посилни Скопје;

5. 2015 год., БЛАГОДАРНИЦА, Здружение на пневмофтизиолозите на РМ, за посебен придонес и ангажирање во работата на Здружението на пневмофтизиолози на Република Македонија;

6. Награда од Министерството за здравство на Република Македонија како еден од 100-те најдобро рангирани доктори во државата (март 2015 година);

7. 2014 год., БЛАГОДАРНИЦА, Македонска медицинска студентска асоцијација (ММСА) и научен клуб „Академик проф. д-р Димитар Арсов“;

8. 2014 год., ДИПЛОМА, Македонско лекарско друшто, за придонес и ангажирање во работата на МЛД;

9. 2012 год., БЛАГОДАРНИЦА, Здружение на пневмофтизиолозите на РМ, за посебен придонес во организацијата на Вториот конгрес на пневмофтизиолозите на Република Македонија со меѓународно учество;

10. 2008 год., БЛАГОДАРНИЦА, Македонско лекарско друштво, за активно учество во извршувањето на целите и задачите на МЛД.

Д-р Зорица Нановиќ има реализирано бројни **студиски престои во странство,** меѓу кои повеќе едукативни престои во Универзитетската **Клиника за респираторни и алергиски болести Голник во Словенија**, вклучувајќи ја и бронхолошката школа во 2007 година. Во јули 2014 година реализира студиски престој на Одделот за интензивна нега и пулмологија **(MICU4) во Ronald Reagan Medical Center, UCLA, LA, USA**, а во ноември 2018 година успешно ја завршува

обуката за молекуларна дијагноза на резистентна туберкулоза (**Diego Zallocco 5th Course on Molecular diagnosis of Drug-resistant TB) во Колаборативниот центар на СЗО во San Raffaele Scientific Institute во Милано, Италија**. Стручно усовршување остварува и со едукативни престои за туберкулоза во Финска, Обединетото Кралство (TB&HIV Skills Exchange program, **Royal Free Hospital, London, United Kingdom**, 2018) и Бугарија, и за астма во Хрватска (Razmjena iskustava u organizaciji skrbi za oboljele od opstruktivnih plućnih bolesti: Astma – patofiziologija, dijagnostika, fenotipizacija i liječenje. KBC Zagreb, **Klinika za plućne bolesti Jordanovac, Zagreb, Hrvatska**, 2018). Во 2017 година, во тек на Четвртиот европски конгрес за бронхологија и интервентна пулмологија (ECBIP) во Белград, Србија, учествува на тренингот „Cryo and APC in interventional pulmonology" на Erbe Elektromedizin од Германија. Во 2022 год. е учесник на INNOVA4TB Challenges, во склоп на Annual Meeting of the project H2020-MSCA-RISE-2018 INNOVA4TBP, Badalona, Spain:

1. INNOVA4TB Challenges: building of 8-month running interdisciplinary team on impactful solutions for unmet clinical needs in TB. Annual Meeting of the project H2020-MSCA-RISE-2018 INNOVA4TB, Badalona, Spain, 2022 October 20-21.

2. EACCTB: European Advanced course in Clinical tuberculosis 2021. Research Center Borstel, Germany; 2021 Jun 9-10.

3. European Respiratory Society & TB Europe Coalition. Workshop on Enhancing TB Advocacy, People-Centred care (PCC) and collaboration in TB care between Civil Society Organisations (CSOs) and Healthcare Professional across the Balkan states. 2019 April 16-17, Zagreb, Croatia.

4. Razmjena iskustava u organizaciji skrbi za oboljele od opstruktivnih plućnih bolesti: Astma – patofiziologija, dijagnostika, fenotipizacija i liječenje. KBC Zagreb, Klinika za plućne bolesti Jordanovac. 6-7. 12. 2018, Zegreb, Hrvatska.

5. Diego Zallocco 5th Course on Molecular diagnosis of Drug-resistant TB. WHO Collaborating Centre-San Raffaele Scientific Institute, Milan, Italy. 2018 November 19-27, Milan, Italy.

6. TB&HIV Skills Exchange program. Royal Free Hospital, London. 2018 January, London, United Kingdom.

7. ERBE's Workshop on Cryosurgery and APC interventions. 4th European Congress for Bronchology and Interventional Pulmonology (ECBIP). 2017 April, Belgrade, Serbia.

8. European Advanced course in Clinical tuberculosis. FILHA, KNCV and TBNET, 2016 September, Helsinki, Finland.

9. One month Observership Program at MICU4 Department, Ronald Reagan UCLA Medical Center, Los Angeles, USA. 2014 July, Los Angeles, United States of America.

10. School Course: „TB elimination: dream or reality?" European Respiratory Society. 2013 May, Dubrovnik, Croatia.

11. Training in Molecular diagnostic testing in tuberculosis. National Center for

Infectious and parasitic diseases. 2013 November 04-05, Sofia, Bulgaria.

12. The 9th Golnik Sympozium. Workshop on Interstitial lung diseases and Pulmonary hypertension International Postgraduate Course. University clinic of respiratory and allergic diseases Golnik. October 7-8, 2011, Bled, Slovenia.

13. Multidisciplinarna Delavnica „Razlicni obrazi sarkoidoze". Mednarodna podiplomska sola, 8. Golniski Simpozij. 30 septembar- 02 oktobar 2010, Bolnisnica Golnik, Golnik, Slovenia.

14. Bronchology school (covered by European Respiratory Society). University clinic of respiratory and allergic diseases Golnik. 2007, Bled, Slovenia.

15. Postgraduate course: „Idiopathic pulmonary fibrosis: diagnosis and dilemmas". ERS Annual Congress. 2003, Vienna, Austria.

16. Postgraduate course: „Gastrointestinal tract and the lung". ERS Annual Congress. 2002, Stockholm, Sweden.

17. Postgraduate course: „Sarcoidosis – an update for the clinician". ERS Annual Congress. 2002, Stockholm, Sweden.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И РАЗВОЈНО-ОРГАНИЗАЦИСКА ДЕЈНОСТ

Во рамките на стручно-апликативната и развојно-организациската дејност, кандидатката д-р Зорица Нановиќ учествува во реализација на Проектот на Глобалниот фонд за контрола на ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија „ДОТС интервенции во Република Македонија" (2006–2017 година), а под покровителство на ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје и Здружението на пневмофтизиолози на Македонија, како предавач и едукатор во голем број семинари и работилници (вкупно 27) за долнореспираторни инфекции, туберкулоза и други белодробни заболувања, наменети за лекари од примарна здравствена заштита и лекари специјалисти, матични доктори, медицински сестри и социјални работници, како и едукација за туберкулоза на лица во контакт со болни од туберкулоза и медицински персонал во казнено-поправните установи во Македонија.

Пленарно предавање на стручен собир (настава во школи и работилници):

1. Програма за превентивни мерки за спречување на туберкулозата кај населението во Република Северна Македонија. Министерство за здравство на РС Македонија и ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје.

– Работилница „Контрола на туберкулозата во Република Северна Македонија" за лекари од примарна здравствена заштита. (З. Нановиќ: „Етиологија, патогенеза и клиничка слика на туберкулозата"; „Лекување на туберкулоза чувствителна на лекови"). 17.11.2022 г., Скопје, Република С. Македонија.

– Работилница „Новини во контрола на туберкулозата во Република Северна Македонија“ за лекари специјалисти (З. Нановиќ: „Новини во лекување на туберкулозата чувствителна на лекови“). 16.11.2022 г., Скопје, Република С. Македонија.

– Раководител на работилница за медицински сестри „Подобрување на контролата на туберкулозата во Република С. Македонија“. 26.2. 2020, Скопје, РС Македонија.

– Работилница „Практичен пристап кон болестите на респираторниот систем“ (З. Нановиќ: „Туберкулоза“). Шест еднодневни работилници (Скопје: 6.3.2020, 4.4.2019, 9.10.2018, 13.12.2017; Кавадарци: 15.11.2018; Дебар: 4.10.2018).

– Работилница за медицински сестри „Дијагноза, евидентирање и лекување на ЛТБИ/ТБ кај лица со ХИВ/СИДА“. 27.9.2017. Скопје, Р Македонија.

2. Глобален фонд за ХИВ/СИДА туберкулоза и маларија и ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза:

– Работилница „Практичен пристап кон менаџментот на болестите на респираторниот систем“ за лекари од примарна здравствена заштита (З. Нановиќ: „Акутни долнореспираторни инфекции – акутен бронхит и пневмонија“). Девет дводневни работилници (Кратово: 1-2.04.2017, 30-31.1.2016; Велес: 9-10.7.2016; Прилеп: 28-29.11.2015; Попова Шапка: 4-5.04.2015; Дојран: 19-20.9.2015; Битола: 13-14.12.2014; Гостивар: 7-9.12.2013; Тетово: 26.11.2013).

– Работилница за вработените во здравствената служба на казнено-поправните установи (лекари и медицински сестри) во врска со туберкулозата (З. Нановиќ. 1. „Епидемиолошката состојба со туберкулозата во светот и кај нас со осврт на состојбата во казнено-поправните установи“. 2. „Мерки за контрола на инфекцијата во казнено-поправните установи во Македонија“). Четири еднодневни работилници во Скопје (10.5.2016, 2.4.2014, 3.12.2012, 3.10.2012).

3. ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје и Здружение на пневмофтизиолозите на Македонија:

– Работилница „Контрола на туберкулозата“ за социјални работници и волонтери, во рамки на проектот „ДОТС интервенции во Република Македонија“. Две дводневни работилници во Скопје (7-8 јуни, 2013, 4-5 октомври 2013).

– Работилница „Туберкулоза и стигма“ за социјални работници и волонтери, во рамки на проектот „ДОТС интервенции во Република Македонија“. Две дводневни работилници во Скопје (18-19 мај 2012, ноември 2012).

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Во 2008 посетува шестнеделна обука за здравствен менаџмент, под покровителство на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и на 3.11.2008 година со успех го положува завршниот испит. Учествува во изработка на Програмата за превентивни мерки за спречување на туберкулозата кај населението на Република Северна Македонија (2018, 2019, 2020, 2021 и 2022 година).

Д-р Лановиќ е активно вклучена во работата на стручни комисии: член е на Комисијата за спречување на туберкулозата кај населението на Република Северна Македонија, како стручно советодавно тело на министерот за здравство, член и претседател на Комисијата за резистентна туберкулоза при ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза Скопје. Од 2021 година е учесник во работната група за Белодробни инфекции и Туберкулоза, Вакцини & Имунизација на American Thoracic Society (ATS), а од март 2023 година е назначена од министерот за здравство за контакт лице за соработка со СЗО од Република Северна Македонија за областа „туберкулоза“:

1. 17.3.2023 год., контакт лице за соработка со СЗО од Република Северна Македонија за областа „туберкулоза“;

2. Надворешен член на Pulmonary Infections and Tuberculosis (PI-TB) Vaccines & Immunization Working Group, American Thoracic Society (ATS);

3. 9.12.2022 – 3.3.2023 год., претседател на Комисијата за лекување на резистентни форми на туберкулоза при ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза, ц.о. Скопје;

4. Јануари 2018 – 9.12.2022 год., член на Комисијата за лекување на резистентни форми на туберкулоза при ЈЗУ Институт за белодробни заболувања и туберкулоза, ц.о. Скопје;

5. 21.3.2018 год., член на Комисијата за спречување на туберкулоза при Министерството за здравство на Република Северна Македонија.

Член е на повеќе стручни, струкови и професионални асоцијации и здруженија: Здружение на пневмофтизиолози на Македонија, Македонско респираторно здружение, Здружение на пулмолози на Македонија, European Respiratory Society (ERS), World Association of Bronchology and Interventional Pulmonology (WABIP), TBnet (The Tuberculosis Network European Trials Group), International Union against Tuberculosis and Lung Diseases (IUATLD). Добитник е на признанија за значаен придонес во остварување на задачите и целите на овие здруженија. На 23 март 2023 година е избрана за претседател на Здружението на пневмофтизиолози на Македонија.

Активностите од наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност, релевантни за изборот, се систематизирани во Табелата на активности кои се бодираат при избор во звање, и бодирани согласно Правилникот за избор во звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која и беше доставена.

По прегледот на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот ас. д-р Зорица Нановиќ во целост ги исполнува условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во звање насловен доцент. Од целокупната активност на ас. д-р Зорица Нановиќ може да се заклучи дека кандидатот остварува значителен напредок во научноистражувачката дејност. Ова го потврдуваат остварените публикации од кои повеќето во меѓународни списанија, бројните презентации на научни и стручни собири во земјава и во странство.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија има чест да му предложи на **Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да ја избере ас. д-р Зорица Нановиќ во звањето насловен доцент за наставно-научната област пулмологија со фтизиологија.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

проф. д-р Јордан Минов, претседател, с.р;

насловен доцент д-р Марјан Балоски, член, с.р;

насловен доцент д-р Тања Анѓушева, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
2	Избор во звање асистент	15				**15**
	ВКУПНО					**15**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори)			5	5	**25**
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори)			3 1 2	9 6 3	**39**
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во Зборник од трудови на научен собир	8	2	21	3	**79**

6	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба			10	6	**60**
7	Секциско предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт	9	2			**18**
8	Одржано предавање по покана од научна институција, музички настап на официјален концерт	8	2	1	3	**19**
9	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјата и во странство	7 1	1 1,5	18 3	1,5 2	**41,5**
10	Одбранета докторска теза		8			**8**
11	Одбранет пост – докторски труд или одбранета специјализација		6			**6**
13	Раководител на научен проект	1	4			**4**
14	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	2	3	3	**15**
19	Претседател на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал			1	3	**3**
20	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал	6	1			**6**
22	Награди-признанија за научни/уметнички постигнувања, сценскомузички награди	10	5			**50**
23	Студиски престој во странство				8	**8**
24	Рецензент на научен труд (СЦИ/ЦА/останати)			1	5	**5**
	ВКУПНО					**386,5**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
7	Пленарно предавање на стручен собир	27	2			**54**
13	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	5	3	8	**39**
17	Елаборати и експертизи	5	2			**10**
26	Раководител на катедра/оддел/центар	2	3			**6**
27	Член на универзитетски или владини тела	2	5			**10**
29	Член на институтски орган, комисија	1	2			**2**
	ВКУПНО					**121**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**522,5**

П Р Е Г Л Е Д
на наслови на теми за изработка на магистерски и специјалистички трудови одобрени од Наставно- научниот совет на единицата

Билтен 15.6.2023 година.					
	Наслов на тема	Одлука	Ментор	Студент
ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИКА	1. Дигитализација, дигитална трансформација и дигитални ресурси во наставата по математика во основно образование – состојби и предизвици	1502-79/14 од 22.5.2023 год.	проф. д-р Татјана Атанасова-Пачемска	Добри Јовевски
	2. Анализа, моделирање и предвидување на ризици во банкарски сектор со примена на економетриски методи и временски серии	1502-79/13 од 22.5.2023 год.	проф. д-р Лимонка Коцева-Лазарова	Ана Атанасова
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА	3. Рецитал – изведба на дела од Г. Телеман, Л. Бетовен и Х. Виењавски	1402-73/9 од 8.6.2023 год.	проф. д-р Златка Митева	Елена Ѓоргиевска
МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ	4. Оптимизација на однесувањето на силата на замор на заварени хидраулични цилиндри преку употреба на модифицирани процеси на заварување со фокусиран лак	2202-59/13 од 12.5.2022 год.	проф. д-р Сашко Димитров	Денис Вајлер